

Canadian
International
Development
Agency

Agence
canadienne de
développement
international

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

ПЕРШИЙ КВАРТАЛЬНИЙ ЗВІТ ПРО ЗАХОДИ ПРОЕКТУ 2011

МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

СІЧЕНЬ-БЕРЕЗЕНЬ 2011

www.undp.org.ua

msdp.undp.org.ua

Подяка нашим партнерам

Національні партнери

	Івано-Франківська міська рада		Житомирська міська рада		Рівненська міська рада		Калинівська міська рада
	Новоград-Волинська міська рада		Галицька міська рада		Миколаївська міська рада		Сакська міська рада
	Кіровська міська рада		Голопристанська міська рада		Кагарлицька міська рада		Джанкойська міська рада
	Вознесенська міська рада		Українська міська рада		Нововолинська міська рада		Щолкінська міська рада
	Могилів-Подільська міська рада		Львівська міська рада		Долинська міська рада		Рубіжанська міська рада
	Тульчинська міська рада		Євпаторійська міська рада		Вінницька міська рада		Новоозернівська селищна рада
	Бахчисарайська міська рада		Нижньогірська селищна рада		Зуйська селищна рада		Первомайська селищна рада
	Красногвардійська селищна рада		Комітет Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування		Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України		Академія муніципального управління

Міжнародні партнери

Canadian
International
Development
Agency

Agence
canadienne de
développement
international

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

Досягнення проекту були б неможливими без підтримки та співпраці міст-партнерів нашої Програми, зокрема, міст Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Галич, Новоград-Волинський, Миколаїв, Кіровське, Гола Пристань, Кагарлик, Вознесенськ, Українка, Могилів-Подільський, Львів, Рубіжне, Долина, Тульчин, Калинівка, Саки, Джанкой, Щолкіне, Євпаторія та селищ Нижньогірське, Красногвардійське, Первомайське, Зуя та Новоозерне; Комітету Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування, Академії муніципального управління, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Інституту хімічних технологій Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Рубіжне), Національного університету водного господарства та природокористування, Таврійського гуманітарно-екологічного інституту а також міжнародних партнерів, зокрема, Канадської агенції міжнародного розвитку, Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та Посольства Королівства Норвегії в Україні. Команда проекту висловлює щирю подяку їм за їхню підтримку та співпрацю. Аналогічно, команда МПВСР хотіла б подякувати за співпрацю всім інституціям/людам, залученим до процесу впровадження програми, зокрема, керівництву ПРООН, Бізнес-центру, та іншим структурним підрозділам в Україні, а також громадянам, службовцям муніципалітетів, вченим, представникам бізнес-спільноти, організацій громад та іншим приватним та державним установам

Головна статистична інформація про заходи ПРООН/МПВСР за січень-березень 2011 р.

№	Заходи	Станом до 2011	1 кв. 2011	Всього з '04
1	Територія, охоплена заходами			
a	Області (включаючи АР Крим)	12	-	12
б	Міста	29	-	29
2	Інституційний розвиток			
a	Організації громад	552	23	575
б	Мережі навчальних закладів	13	-	13
в	Мережі бізнес-структур	2	-	2
г	Мережі громадських організацій	8	-	8
д	Муніципальні ради сталого розвитку	4	-	4
е	Національний форум міст-партнерів	1	-	1
є	Національний форум ВНЗ-партнерів	1	-	1
3	Членство			
a	Кількість громадян – всього	55008	1676	56684
i)	Жінок	31593	1024	32617
ii)	Чоловіків	23425	662	24087
б	Загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади	252	1	253
в	Неурядові громадські організації	92	-	92
г	Бізнес-структури	31	-	31
4	Розвиток людських ресурсів			
a	Кількість впроваджених заходів РЛР	427	22	449
б	Вигодонабувачі / учасники – всього	11408	478	11886
5	Покращення якості життя людей			
a	Підтримані проекти місцевих громад	272	-	272
б	Загальна вартість проектів (тис. грн) *	30767,83	-	30767,83
i)	Внесок громади	4114,38	-	4114,38
ii)	Частка міської ради	15238,08	-	15238,08
iii)	Частка ПРООН / ШАРС/ КАМР	10270,37	-	10270,37
iv)	Частка інших місцевих донорів	1145,1	-	1145,1
в	Статус впровадження проектів			
i)	Перерахована сума, (тис. грн.)***	28693,4	2509,3	31202,7
ii)	Завершені проекти	221	-	221
г	Прямі вигодонабувачі проектів	167934	-	167934
i)	Жінки	54927	-	54927
ii)	Чоловіки	43162	-	43162
iii)	Літи	69845	-	69845
б	Мобілізація та використання ресурсів, дол. США	Бюджет на 2011	Використано в 1 кв.	Виконання, %
a	Рівненська міська рада	5 607,35	4 286,95	81,80
b	Новоград-Волинська міська рада	855,60		0,00
c	Кіровоградська міська рада	1 785,52	583,87	34,99
d	Голопристанська міська рада	3 149,29		0,00
e	Українська міська рада	2 350,78		0,00
f	Житомирська міська рада	114,20		0,00
g	Могилів-Подільська міська рада	1 471,28		0,00
h	Нововолинська міська рада	1 536,49		0,00
i	Миколаївська міська рада	1 040,73	440,12	45,25
j	Долинська міська рада	17 396,01		0,00
k	Сакська міська рада	18 827,88	13 095,96	74,43
l	Івано-Франківська міська рада	24 500,30	14 798,17	64,63
m	Джанкойська міська рада	4 816,43		0,00
n	Кагарлицька міська рада	506,61		0,00
o	Тульчинська міська рада	6 963,74		0,00
p	Вознесенська міська рада	1 493,22		0,00
q	Рубіжанська міська рада	11 406,98	1 594,09	14,95
r	Галицька міська рада	1 079,73		0,00
s	Нижньогірська селищна рада	781,81		0,00
t	Євпаторійська міська рада	3 372,47	551,41	16,35
U	Новоозернівська міська рада	1 369,58	1 254,00	91,56
v	Програма розвитку ООН	100 000,00	586,17	0,59
w	ШАРС	275 372,03	28 614,84	11,12
x	Посольство Норвегії	3 299,88	130,34	4,23
v	КАМР	73 785,06	68 929,73	99,96
	Разом	562 882,97	134 865,65	25,64

* 1 долар США = 7,94 грн. (березень 2011)

Перегляд основних досягнень МПВСР протягом січня-березня 2011 р.**Основними завданнями протягом кварталу було:**

- Планування заходів в контексті проекту «Кожна краплина має значення»;
- Документування досвіду та кращих практик у сфері місцевого самоврядування та децентралізації;
- Підтримка міжмуніципальної співпраці та обміну досвідом між містами;
- Проведення переговорів з НАДУ та проектами DESPRO та МРГ щодо навчального курсу для державних службовців;
- Організація першого семінару з управління ТПВ в рамках міжмуніципальної співпраці для партнерів в Тульчині;
- Організація прес-туру до міст-партнерів, які успішно засвоїли механізм Програми;
- Узагальнення та публікація аналітичних матеріалів та рекомендацій з е-врядування;
- У співпраці з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства підготувати технічне завдання для розробника навчального курсу з ОСББ;
- Організувати конференцію Муніципальних відділів підтримки для підвищення кваліфікації працівників МВП;
- Організувати тренінги для шкільних вчителів по ТПВ в мм. Тульчин та Житомир;

1. Реформа політики та законодавства:

- 21-22 лютого Олів'є Адам, Координатор системи ООН, Постійний представник ПРООН в Україні відвідав міста Львів та Івано-Франківськ. Пан Адам високо оцінив досягнення міст у засвоєнні підходу до місцевого розвитку за участі громад в контексті проекту ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку».
- В контексті спільного проекту компанії «Кока-Кола Україна» та ПРООН під назвою «Кожна краплина має значення» оголошено конкурс. Другу фазу проекту буде реалізовано через ПРООН/МПВСР в 2011 р.
- Цвета Наньова, міжнародна експертка з Болгарії провела аналіз щодо підвищення енергоефективності в багатоквартирних будинках в Україні і розробила концепцію для допомоги ПРООН в даній сфері. Консультант провела ситуаційний аналіз сектору житлово-комунальних послуг в Україні, визначила сфери можливої допомоги ПРООН через розробку процедур/кампаній поінформованості/надання грантів/інших форм підтримки для сприяння енерго-ефективності в житлово-комунальному секторі багатоквартирних будинків в Україні.
- ПРООН/МПВСР ініціювала застосування інструментарію «Вимірювання законності у сфері державного управління» в містах-партнерах. В якості початкової фази цієї діяльності, Програма підтримала переклад інструментарію на українську мову.

2. Розбудова інституційного потенціалу:

- 23 організації громад було створено, членами яких є 1539 жінок та 1285 чоловіків (23 будинки);
- 4 лютого, було проведено підготовчу зустріч між-проектної робочої групи ПРООН/МПВСР та DESPRO в контексті планування проекту по управлінню ТПВ в Тульчинському районі. Під час зустрічі учасники та учасниці визначили ключові проблеми в цій сфері на місцевому рівні і створили місцеву робочу групу та наглядовий комітет щодо планування проекту по міжмуніципальній співпраці і плануванні початкового семінару проекту.

3. Розвиток людських ресурсів:

- 12 заходів для розвитку людських ресурсів проведено протягом кварталу, 8 з яких організовано МВП та 4 – Командою управління проектом в м. Київ. В навчальних заходах взяло участь 361 учасники та учасниці, з яких 68,98% жінки та 31,02% чоловіки.
- Тренінги було організовано для оновлення знань муніципальних координаторів з соціальної мобілізації, її застосування для реформи житлово-комунального господарства, комунікацій та системи управління інформації.
- 7-11 березня 2011 року, Мережа ШАРС з децентралізації та місцевого самоврядування

провела зустріч членів в м. Сараєво (Боснія). Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР взяла участь в заході.

4. Результати комунікаційних заходів

- Протягом кварталу, відстежено 65 медіа згадки про заходи Програми, з яких 18 – національного рівня, а 47 – місцеві. Згадування на офіційних веб-сторінках принесло 52,31%, газети залишаються важливим джерелом поширення інформації про Програму і складають 20,0%, решта інформації з'являється на ТБ та радіо, які приносять по 13,85 % згадувань.
- Прес-тур було організовано для обміну досвідом успішної співпраці між місцевими влади та громадами м. Рівне.
- Протягом кварталу було поширено Річний звіт про заходи проекту в 2010 р., виготовлено та поширено CD з інформаційними матеріалами ПРООН/МПВСР «Сталий розвиток міст за участі громад» та надруковано інформаційні буклети про проект.

5. Мобілізація та використання ресурсів:

- Протягом першого кварталу для заходів Програми було мобілізовано ресурси обсягом 562 тис. дол., з яких 100 тис. дол. надані ПРООН, 3,3 тис. дол. – Посольством Королівства Норвегія, 275,4 тис. дол. – ШАРС і 73,8 тис. дол. – КАМР, 110 тис. дол. – національне співфінансування.

Плани на майбутнє:

- Задokumentувати досвід м. Рівне у засвоєнні підходу до місцевого розвитку за участі громади через ухвалення Муніципальної програми сталого розвитку міста;
- Організувати тренінг по ОСББ в м. Тульчин;
- Провести оцінку 5 проектів місцевих громад та затвердити їх до фінансування;
- Надрукувати посібник з курсу «Сталий розвиток суспільства» для широкого розповсюдження;
- Розробити навчальну програму для ОСББ;
- Організувати тренінг у співпраці з регіональними інститутами НАДУ та DESPRO;
- Організувати конференцію по ТПВ у партнерстві з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства;

ЗМІСТ

Головна статистична інформація про заходи Програми в першому кварталі 2011 р.,

ii

Короткий виклад досягнень МПВСР в 2011 р., *iii*

Абревіатури, *vii*

I. Контекст, 1

1.1 Генезис Програми, **2**

1.2. Досягнення Програми, **4**

1.3. Територія, охоплена заходами Програми, **5**

II Досягнення Програми, 6

2.1 Результати розвитку, **7**

2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, **9**

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, **14**

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, **24**

2.1.4 Розвиток людських ресурсів, **19**

2.2 Менеджмент та ефективність, **22**

2.2.1 Партнерства / Зв'язки, **22**

2.2.2 Результати комунікаційних заходів, **22**

2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, **25**

III Уроки та можливості, 26

3.1 Нагромадження досвіду, **27**

3.2 Плани на майбутнє, **28**

Додатки

1. Фінансовий статус проектів місцевого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами (Угоди 2009 р.), **30**

2. Фінансовий статус проектів місцевого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами (Угоди 2010 р.), **31**

3. Деталі щодо підпроекту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва, **33**

4. Деталі проектів громад, підтриманих Канадською агенцією міжнародного розвитку, **34**

5. Команда реалізації проекту та контактна інформація, **35**

Перелік таблиць

1. Досягнення цільових показників розвитку МПВСР в 1-му кварталі 2011 р., **7**

2. Інституційний розвиток у містах-партнерах у першому кварталі 2011 р., **14**

3. Статус завершення проектів (2004-2011), **19**

4. Заходи з розвитку людських ресурсів в I кв. 2011, **19**

5. Кількість згадок у мас-медіа в I кв. 2011 році, **22**

6. Мобілізація та використання ресурсів в розрізі донорів в 2011 р., дол., **25**

Перелік карт

1. Територія, охоплена заходами МПВСР, **3**

Перелік схем

1. Бачення заходів МПВСР у 2011 році, **7**

Перелік вставок

1. Місто Гола Пристань ділиться досвідом широкої участі громад в місцевому розвитку через організацію толок, **16**
2. Шкільна громада в Євпаторії ремонтує туалети та замінює старі труби водопостачання та каналізації, **17**

АБРЕВІАТУРИ

ОУ	Освітні установи
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків – неприбуткове товариство, створеним власниками житлових і нежитлових приміщень, розміщених в багатоквартирному будинку для сприяння управлінню спільної власності та утримання, обслуговування та управління неподільною сумісною власністю
ОГ	Організація громади
ІКТ	Інформаційно-комунікаційні технології
КАМР	Канадська агенція міжнародного розвитку
УЦРТ	Українські цілі розвитку тисячоліття
МПВСР	Муніципальна програма врядування та сталого розвитку
МВП	Муніципальний відділ підтримки
НГО	Неурядова громадська організація
НФМП	Національний форум міст-партнерів
ОЖ	Організація жителів
СР	Сталий розвиток
ШАРС	Швейцарська агенція розвитку та співробітництва
МСП	Малі та середні підприємства
грн.	Українська гривня
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
DESPRO	Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»

Розділ ПЕРШИЙ

КОНТЕКСТ

- 1.1. Генезис Програми, с. 2
- 1.2. Територія, охоплена заходами Програми, с. 5

1.1 ГЕНЕЗИС ПРОГРАМИ

Передумови

Підготовча фаза «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку» (МПВСР) ПРООН в Україні була започаткована у квітні 2004 р. для розробки спільного та прозорого механізму локалізації принципів сталого розвитку. У 2005 році Програма увійшла у другу фазу своєї діяльності для демонстрації ефективності громадсько-приватного партнерства з метою вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем у містах. Третя фаза – «Муніципальне врядування та розширення повноважень громад» – передбачена на період 2008-2012 рр. Програма зареєстрована Міністерством економіки України та виконується Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй.

МПВСР є частиною Програми місцевого розвитку (ПМР) ПРООН / Україна разом з іншими проектами, такими як «Програма розвитку та інтеграції Криму», «Чорнобильська програма відродження та розвитку», «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» та «Створення безпечного середовища для молоді України». Програма місцевого розвитку слугує парасольковою програмою для сприяння підтримуваному громадянами місцевому розвитку та місцевому демократичному врядуванню в Україні через модель сталого розвитку за участі громад. Головними двосторонніми донорами, що підтримують проектні заходи ПРООН/МПВСР є Швейцарська агенція розвитку та співробітництва, Канадська агенція міжнародного розвитку та Посольство Королівства Норвегія в Україні.

Мета, стратегія та схема виконання

Метою МПВСР є сприяння врядуванню за широкої участі громадян для покращення якості життя населення міст України.

За стратегією, Програма втілюється на засадах партнерства, що базується на зобов'язаннях щодо співфінансування, власності та сталості. Діяльність Програми здійснюється через місцевих та національних партнерів з громадського та приватного секторів. Основними партнерами є міські ради, місцеві громади, Парламентський комітет із питань державного будівництва та місцевого самоврядування; Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; Інститут хімічних технологій Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Рубіжне), Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне) та Таврійський гуманітарно-екологічний інститут (м. Сімферополь).

Використовуючи підхід соціальної мобілізації, Програма сприяє створенню відповідних організацій місцевих громад жителів, навчальних закладів та організацій громадянського суспільства. Ці організації заснуються в обраних містах України за принципами самопомогі та ефективного врядування. З допомогою інтервенцій Програми, інституційна спроможність цих організацій розбудовується таким чином, аби вони були спроможними планувати, мобілізувати ресурси та визначати пріоритети щодо вирішення своїх соціальних, економічних та екологічних проблем у сталий спосіб, що, у кінцевому підсумку, приводить до досягнення українських Цілей розвитку тисячоліття. Це відбувається за підтримки відповідних міських рад та інших національних / міжнародних агенцій із розвитку. Міські ради включають плани громад до власних загальноміських планів розвитку та виділяють ресурси на впровадження таких планів. Таким чином, процес сталого місцевого розвитку відбувається у повному сенсі за принципом «знизу-вгору». Він рухається від місцевого рівня по всій схемі до національного рівня.

Проект працює на трьох рівнях – громади, міста та національному рівні. Напрями діяльності на кожному рівні наведено далі.

Розвиток вмінь місцевих громад вирішувати проблеми місцевого розвитку

- Проект підтримує формування організацій громад за широкої участі громадян у містах України - об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), обслуговуючих кооперативів, громадських організацій шкіл та дитсадків та їх мереж.
- Розвиток спроможності місцевих громад чітко окреслити та реалізувати місцеві ініціативи для сталого розвитку в партнерстві з місцевою владою.
- Підтримка міжгалузевих (соціально-економічних та екологічних) ініціатив для сталого розвитку шляхом надання малих грантів на засадах співфінансування.

Підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування для покращення надання послуг

- Розвиток інституційного потенціалу (створення муніципальних відділів підтримки громадських ініціатив та розвиток спроможності їхніх працівників).
- Дорадчі послуги, організація тренінгів, логістична підтримка стратегічного планування, впровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до міжнародної системи ISO, проведення громадських слухань, сприяння інтегруванню планів організацій громад до планів розвитку міст.
- Підтримка муніципалітетів у впровадженні електронного врядування, інноваційних практик управління твердими побутовими відходами, енергоефективності, реформи житлово-комунального господарства та ін.
- Інформаційно-комунікаційні технології – підтримка створення сучасних офіційних веб-сторінок для ефективної комунікації місцевої влади та громад.
- Підтримка міжмуніципальної співпраці між містами-партнерами для обміну досвідом.
- Ознайомчі візити для службовців органів місцевого самоврядування із метою вивчення успішного досвіду застосування підходу до місцевого розвитку за участю громади, східно-західні обмінні візити для ознайомлення з досвідом та практикою місцевого самоврядування.
- Підвищення обізнаності щодо Цілей Розвитку Тисячоліття, сталого розвитку, енергоефективності та людського розвитку.

Заходи у сфері політики та законодавства

- Накопичення та поширення досвіду у сфері децентралізації та місцевого самоврядування по всій Україні (шляхом проведення досліджень, семінарів, конференцій, круглих столів та ін.).
- Співпраця з Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та з питань житлово-комунального господарства України, для сприяння реформі місцевого самоврядування та децентралізації в Україні.
- Аналітичне дослідження стану місцевого самоврядування, залучення громадян до процесу прийняття рішень на місцевому рівні.
- Консультації для органів державної влади з метою удосконалення надання житлово-комунальних послуг.
- Тренінги для посадових осіб центральних органів влади та органів місцевого самоврядування з курсу «Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування», підходів залучення громад до процесу прийняття рішень щодо місцевого розвитку, розробка місцевих стратегій для сталого розвитку.
- Підготовка майбутнього покоління, компетентного у питаннях підходу до місцевого розвитку за участю громади, глобальних проблем людства та сталого розвитку, через упровадження навчального курсу «Сталий розвиток суспільства» в українських вищих навчальних закладах.

1.2.ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ ЗА 7 РОКІВ

Рівень громади: Муніципальні відділи підтримки (МВП) були створені в 29 містах-партнерах задля мобілізації місцевих громад та підтримки проектів місцевого розвитку. Завдяки роботі МВП було створено більш ніж 570 організацій громад в секторі житлово-комунального господарства та навчання; покращилися умови проживання більш ніж 165 тисяч міських жителів через надання малих грантів для більш ніж 270 проектів громад, що були реалізовані на засадах спів- фінансування.

Загалом, ПРООН надала малі гранти для підтримки **272** проектів, що спрямовані на покращення місцевої інфраструктури та сприяння сталому розвитку. Загальна вартість цих проектів сягає 30,77 млн. грн. Реалізація цих проектів безпосередньо покращила умови проживання більш ніж 167 тис. людей. Досвід Програми свідчить, що об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) – юридична форма організації жителів будинку, що сприяє власності, обслуговуванню та управлінню створеної та відремонтованої інфраструктури.

Муніципальний рівень: Навчання посадовців та службовців органів місцевого самоврядування та майбутнього покоління (більше 11 тисяч вигодонабувачів) дало змогу широко застосовувати підхід до місцевого розвитку за участю громади. Потенціал системи муніципального управління в сфері надання громадських послуг та широкого залучення місцевих громад в процес прийняття рішень, посилювався через підтримку розробки Стратегічного плану для одного міста, впровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до стандарту ISO 9001:2008 для п'ятих міст, впровадження засобів електронного врядування через створення офіційних веб-сторінок для 18 муніципалітетів та ін.

ПРООН/МПВСР зміцнює порозуміння між Східною і Західною Україною шляхом поширення інформації та обміном досвіду між посадовцями та організаціями громад міст Східної та Західної України. Програма підтримала 9 обмінних візитів, в яких взяли участь 321 посадовця (міські голови, їх заступники, голови департаментів), представники навчальних закладів та місцевих громад з 20 областей України.

В 2010-2012 роках Програма за підтримки Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» розробляє проект міжмуніципальної співпраці щодо поводження з твердими побутовими відходами в Тульчинському районі. Цей проект є унікальним для України та допоможе покращити якість послуг, пов'язаних зі збором, сортуванням, вивезенням та утилізацією або переробкою твердих побутових відходів для більш ніж 30 тис. мешканців району.

На додачу до проектів розвитку інфраструктури, МПВСР пропагує принципи ґендерної рівності та підвищує обізнаність з найважливіших питань сталого розвитку, запобігання ВІЛ/СНІДу, прав людини, прав споживача та енергоефективності в 12 містах. Проект підтримує запровадження курсу зі сталого розвитку в школах для того, щоб виховувати в майбутнього покоління правильне ставлення до ресурсів та навколишнього середовища. 4 тренінги було проведено в 2010 році, після чого 26 шкіл включили цей курс в навчальну програму та понад 900 учнів матимуть змогу прослуховувати цей курс в 4 містах-партнерах.

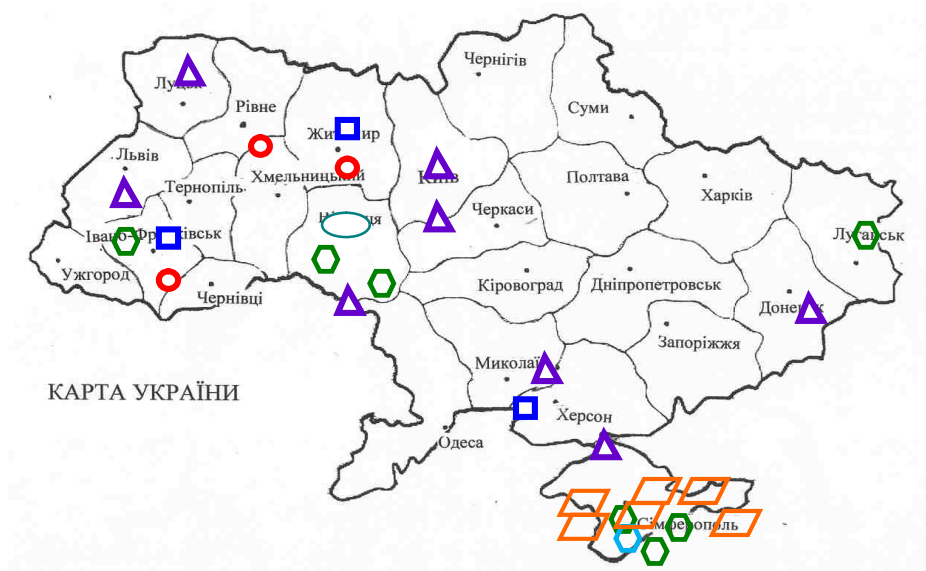
Національний рівень: На національному рівні діалог було підтримано завдяки виробленим рекомендаціям для Міністерства з питань житлово-комунального господарства України щодо реформи системи комунального господарства через формування та функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), системи поводження з твердими побутовими відходами в містах та ролі населення міста в сортуванні сміття; підтримка зусиль Міністерства регіонального розвитку та будівництва України щодо міжмуніципальної

співпраці; електронне врядування; внесок у Парламентські слухання щодо порядку денного місцевого самоврядування та ін.

Завдяки діяльності Проекту вдалося підняти питання розвитку малих міст на національний рівень. МПВСР організувала круглий стіл, де міські голови мали можливість визначити ключові проблеми розвитку малих міст. Також, проект підтримав професійний аналіз запровадження Національної програми підтримки розвитку малих міст на 2004-2009 року та виробили рекомендації для нової Програми на 2011-2015 роки. Це дослідження було прийнято до уваги при розробці Державної програми розвитку малих міст на 2011-2015 роки. Прийняття цієї програми стало проривом в сфері державної підтримки малих міст, що становлять 75% міст України.

1.3. ТЕРИТОРІЯ, ОХОПЛЕНА ЗАХОДАМИ ПРОЕКТУ

МПВСР працює в 24 містах та 5 селищах з 12 областей України, зокрема в містах Івано-Франківськ, Галич, Долина (Івано-Франківська область); Рівне; Житомир, Новоград-Волинський (Житомирська область); Миколаїв, Вознесенськ (Миколаївська область); Кагарлик, Українка (Київська область); Нововолинськ (Волинська область); Могилів-Подільський, Тульчин, Калинівка, Вінниця (Вінницька область); Львів (Львівська область), Кіровське (Донецька область); Рубіжне (Луганська область); Гола Пристань (Херсонська область) Саки, Джанкой, Щолкіне, Євпаторія, Бахчисарай та селища міського типу Нижньогірський, Красногвардійське, Первомайське, Зуя та Новоозерне (АР Крим).

Карта - 1: Територія, охоплена заходами МПВСР

Де:

- Пілотні міста-партнери 2004 р.
- Міста-партнери 2005 р.
- Міста-партнери 2006 р.
- Міста-партнери 2007 р.
- Міста-партнери 2008 р.
- Міста-партнери 2009 р.
- Міста-партнери 2010 р.

Розділ ДРУГИЙ

ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ

2.1 Результати розвитку, 7

- 2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, 9**
- 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, 14**
- 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, 24**
- 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, 19**

2.2 Менеджмент та ефективність, 22

- 2.2.1 Партнерства / Зв'язки, 22**
- 2.2.2 Результати комунікаційних заходів, 22**
- 2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, 25**

2.1 РЕЗУЛЬТАТИ РОЗВИТКУ

Протягом першого кварталу 2011 р., ПРООН/МПВСР зосереджувалася на плануванні заходів в контексті проекту «Кожна краплина має значення»; документуванні досвіду та кращих практик місцевого самоврядування і децентралізації; наданні підтримки міжмуніципальним ініціативам та обміну досвідом між містами; проведенню діалогу з НАДУ та Швейцарсько-українським проектом «Підтримка децентралізації в Україні» та проектом ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» щодо навчального курсу для державних службовців; організації першого семінару з ТПВ в рамках міжмуніципальної співпраці за участі партнерів в Тульчині; організації прес-туру до міста Рівне, яке успішно засвоїло механізм Програми; узагальненні та друку аналітичних матеріалів і рекомендацій з е-врядування; організації конференції МВР як тренінгу для працівників МВР. Очікувані результати в проекті за рік відображені на Схемі-І:

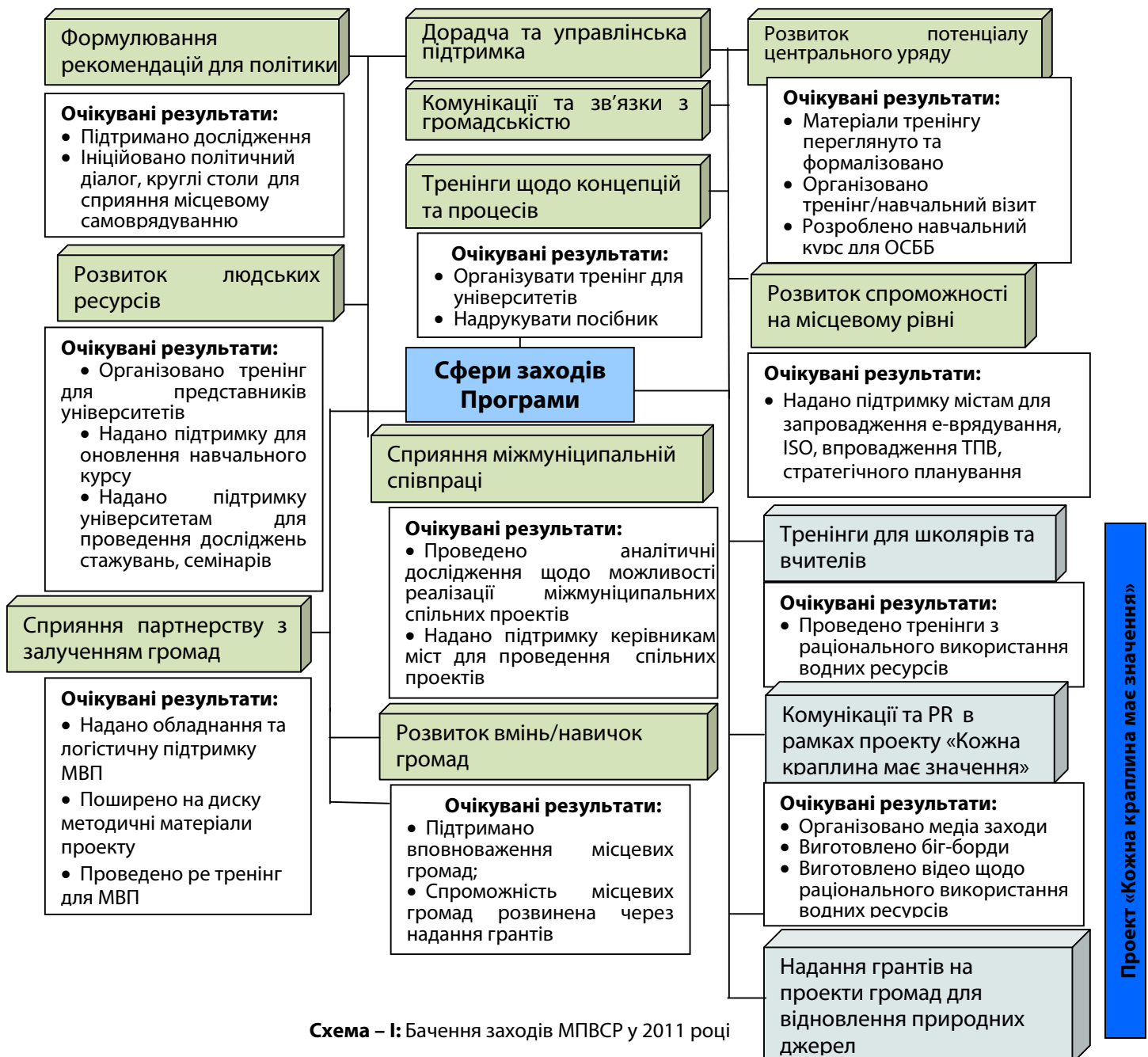

Схема – І: Бачення заходів МПВСР у 2011 році

Таблиця – І: Досягнення цільових показників розвитку МПВСР в 1-му кварталі 2011 р.

№	Очікувані результати	Донор, що підтримує	Річний цільовий показник	Досягнення у 2011 р.	%
1	Посилення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фінансових і адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку	ПРООН, ШАРС	1. Розроблено два пакети рекомендацій/пропозицій щодо покращення надання громадських послуг (СУЯ, е-врядування) 2. Підтримано проведення трьох круглих столів (в т.ч. засідання Національного форуму міст-партнерів), зустрічі робочих груп щодо місцевого самоврядування, реформи житлово-комунального господарства, децентралізації 3. Розроблено та впроваджено тренінговий курс щодо ключових питань місцевого самоврядування у партнерстві з НАДУ 4. Проведено навчання для 50 державних службовців та службовців о.м.с. (чол. та жін.) щодо ключових питань місцевого самоврядування 5. Розроблено тренінгову програму для лідерів ОСББ та управителів будинків 6. Дві кращі моделі доброго врядування, розроблені за підтримки проекту, визнано на національному рівні для поширення та повторення 7. Навчальний курс "Сталий розвиток суспільства" отримав гриф Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України для ширшого поширення	1.Розроблено один пакет рекомендацій щодо е-врядування і поширено серед усіх міст України 3.Створено між проектну робочу групу щодо розробки модулів курсу	• 50 • 25
2	Посилення потенціалу місцевих органів влади прозоро визначати і впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги і сприяти місцевому розвитку	ПРООН, ШАРС, міста-партнери	1. В 2 містах впроваджено інноваційні практики врядування (е-врядування, СУЯ, енергоефективні практики) 2. 80 місцевих лідерів та керівників обласних/місцевих посадовців (чол. та жін.) пройшли навчання з управління та обслуговування, управління житлово-комунальним господарством та ОСББ 3. Підтримано 1 міжмуніципальну ініціативу з управління ТПВ	2.40 місцевих керівників та (чол. та жін.) пройшли навчання з управління та обслуговування, управління житлово-комунальним господарством та ОСББ 3. Ініційовано 1 міжмуніципальну ініціативу з управління ТПВ	• 50 • 50

3	Зміцнення потенціалу громад для покращення соціальних, економічних та екологічних умов проживання	ПРООН, ШАРС, КАМР	1. Створено 30 організацій 2. З них 20 ОСББ 3. Проведено навчання для 200 членів ОСББ (чол. та жін.) з управління та обслуговування житлом, особливості ОСББ 4. Проведено навчання для 50 працівників та працівниць МВП щодо підходу до місцевого розвитку і планування за участі громад 5. Проведено навчання щодо важливих питань людського розвитку для 100 осіб (чол. та жін.) 6. Підтримано 10 ініціатив зі сталого розвитку у сфері ЖКГ, що принесли користь 500 особам	1. Створено 23 організації громад 2. З них 15 ОСББ 4. Проведено навчання для 40 працівників та працівниць МВП щодо підходу до місцевого розвитку і планування за участі громад	• 75 • 75 • 80
---	---	-------------------	--	--	--------------------------

Опис досягнень Програми можна знайти у наступному розділі. Результати, що були досягнуті у сфері реформ законодавства і політики для сталого місцевого врядування та надання послуг відображено у розділі «Реформи у сфері законодавства і політики» (2.1.1); здобутки розвитку інституційного потенціалу управління за широкої участі громадян висвітлені у розділі «Розвиток інституційного потенціалу» (2.1.2); місцеві ініціативи сталого розвитку (2.1.3); досягнення у сфері розвитку людських ресурсів (2.1.4); діяльність щодо розробки рекомендацій з питань муніципального управління та управління проектами відображено у розділі «Менеджмент та ефективність» (2.2), Мобілізація та Використання (2.2.3).

2.1.1 Реформи у сфері законодавства і політики

Досвід здобутий на місцевому рівні, особливо у сфері децентралізації і місцевого самоврядування, виноситься ПРООН/МПВСР та НФМП для проведення діалогу і вдосконалення політики. Це здійснюється через дослідження у сфері політики, семінари, конференції, круглі столи, тощо.

А) Координатор системи ООН високо оцінив здобутки міст Львова та Івано-Франківська у впровадженні інноваційних проектів місцевого розвитку за підтримки ПРООН

21-22 лютого, **Олів'є Адам**, Координатор системи ООН, Постійний представник ПРООН в Україні відвідав міста Львів та Івано-Франківськ. Пан Адам високо оцінив досягнення міст у засвоєнні підходу до місцевого розвитку за участю громади в контексті проекту ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку». В рамках співпраці з проектом, у Львові впроваджують систему управління якості муніципальних послуг, проводиться обмін досвідом між Східною та Західною Україною та надається навчальна та консультативна підтримка місцевим об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків. В місті Івано-Франківськ реалізовано більше 80 проектів місцевих громад, створено інституції, що закріплюють процес прийняття рішень «знизу-вгору». Міська влада реалізує разом з громадами інноваційні проекти спрямовані на енергоефективність та ефективне поводження з твердими побутовими відходами.

Фото-1 Олів'є Адам, Координатор системи ООН, Постійний представник ПРООН під час зустрічі з Івано-Франківським міським головою та його командою

Пан Адам високо оцінив зусилля міста для обміну досвідом з містами України та інших країн. В рамках співпраці Львова та ПРООН в червні 2010 року проведено візит 25 голів міських рад Східної та Південної України до м. Львів з метою досягнення порозуміння між Сходом та Заходом. Учасники візиту отримали нагоду ознайомитися з Центром обслуговування мешканців, Гарячою лінією міста, проектом «Таємний клієнт», Юридичною службою, досвідом залучення волонтерів на стажування в міську раду, а також розробили рекомендації для покращення

надання житлово-комунальних послуг та визначили можливі шляхи досягнення порозуміння між Східними та Західними регіонами України.

«Ми співпрацюємо з Львівською міською радою для покращення цілого ряду послуг. Ми напряму підтримували проекти об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, щоб люди брали у свої руки проблеми будинків. ... Ми віримо, що згідно з новою адміністративною реформою роль міських рад буде посилюватись. Також ми віримо, що Львів може стати піонером у запровадженні прозорих систем управління. Сьогодні ми обговорили цілий ряд ідей і ми віримо, що найближчим часом, ми з нашими партнерами з Європейського Союзу зможемо підтримувати місцеві ініціативи.

В нас є проекти, які тривають зараз. Вони полягають у посиленні ролі ОСББ. Ми працюємо над тим, щоб вони визначались, якими є їх нагальні потреби, а муніципалітет допомагав їм задовольняти ці потреби. Ми також обговорювали ті зусилля, які робить місто для покращення цілого ряду послуг, зокрема запровадженні системи контролю за якістю ISO. А також покращення роботи з мешканцями. І не лише завдяки введенню інформаційного порталу, а також завдяки call-центру, який працює 24 години на добу, 7 днів на тиждень», сказав **Олів'є Адам**.

22 лютого **Олів'є Адам**, відвідав місто Івано-Франківськ та зустрівся з **Віктором Анушкевичусом**, Івано-Франківським міським головою та відзначив засвоєння підходу до місцевого розвитку для реалізації спільних соціально-економічних та екологічних ініціатив. В рамках візиту **Олів'є Адам** відвідав Ресурсний центр сталого розвитку та громаду ОСББ «Південне», що в 2008 р. реалізувала проект «Ремонт двускатного даху» за підтримки ПРООН/МПВСР.

Місто Івано-Франківськ є партнером проекту ПРООН/МПВСР з 2004 року та широко застосовує в своїй роботі підхід до місцевого розвитку за участю громади. З 2004 року у партнерстві з ПРООН/МПВСР місто підтримало 80 проектів громад для сталого розвитку. Загальна вартість проектів місцевих громад в м. Івано-Франківськ складає 10,9 млн. грн., включаючи 2,44 млн. грн. (22,31% загальної вартості) – внесок ПРООН, 701 тис. грн. (6,41%) – внесок Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та 114 тис. грн. (1,04%) – внесок Посольства Королівства Норвегія в Україні. Також 6,27 млн. грн. (57,34%) було надано міською радою та 1,29 млн. грн. (11,81%) – місцевими громадами, 120 тис. грн. (1,09%) – третіми сторонами. Загалом більше 41 тис. міських жителів отримали користь від реалізації проектів, з яких 13 тис. жінок, 9 тис. чоловіків та 19 тис. дітей. Проекти принесли користь приблизно 41 тисячі жителів міста. Після засвоєння підходу Програми в 2008 р., міська рада разом з місцевими громадами реалізували ще 20 проектів без фінансової підтримки ПРООН/МПВСР.

Для закріплення підходу залучення громади до процесу прийняття рішень, в Івано-Франківську створено **Муніципальну раду сталого розвитку** (МРСР). Головною метою МРСР є створення умов для застосування принципів сталого розвитку. МРСР залучає громади, навчальні заклади, мережі громадських організацій та місцевий бізнес до прозорого діалогу з місцевою владою та розробки комплексних механізмів місцевого планування із залученням місцевих громад. Наслідуючи успішний приклад міста Івано-Франківськ, МРСР були також

Фото-2: Олів'є Адам, Координатор системи ООН, Постійний представник ПРООН під час зустрічі з місцевою громадою в м. Івано-Франківськ

створені у п'яти містах-партнерах ПРООН/МПВСР – Рівне, Новоград-Волинський, Нововолинськ, Рубіжне та Вознесенськ. Більше інформації про візит можна знайти на сайті ПРООН/МПВСР: http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=158

В) Оголошено конкурс в рамках проекту компанії «Кока-Кола» та ПРООН - "Кожна краплина має значення"

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні та компанія «Кока-Кола Україна» (за підтримки ТМ BonAqua) оголосили конкурс в рамках проекту «Кожна краплина має значення». Мета конкурсу – ініціювати бажання місцевих громад долучитися до ініціатив по збереженню та відновленню водних ресурсів нашої держави та поширити обізнаність з питань збереження та дбайливого ставлення до водних ресурсів.

В рамках конкурсу очікується, що громада визначить природне джерело, яке спільними зусиллями та за підтримки ПРООН, буде відновлено та перетворено в рекреаційну зону відпочинку. В рамках глобального проекту ПРООН та компанії «Кока-Кола Україна» проект ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» (ПРООН/МПВСР) оголошує серед міст та селищ-партнерів Програми конкурс на участь в проекті «Кожна краплина має значення». Основні напрямки проекту «Кожна краплина має значення» включають наступні:

Фото-3: Офіційні логотипи проекту «Кожна краплина має значення»

- 1) Організація тренінгів для сприяння формуванню відповідального ставлення до використання водних ресурсів серед школярів і вчителів місцевих шкіл;
- 2) Проведення комунікаційних та PR заходів, організація кампаній з поінформованості громадськості на місцевому рівні
- 3) Розвиток потенціалу місцевих громад щодо реалізації ініціатив у сфері сталого розвитку через відродження природних водних джерел і створення рекреаційних зон навколо них (проекти громад)

Навчальний компонент – одна з найважливіших складових проекту «Кожна краплина має значення» в Україні, метою якої є посилення соціально відповідальної поведінки жителів міст стосовно навколишнього середовища та водозбереження, а також розвиток почуття персональної відповідальності та піклування про природу та водні ресурси зокрема.

В рамках роботи з дорослими, проводитимуться тренінги для вчителів та членів шкільних громад з наступної тематики: чиста вода – джерело виживання, збереження та захист природних водних ресурсів і навколишнього середовища, планування подальших дій та зміна індивідуальної поведінки щодо ефективного використання водних ресурсів. Планується провести тренінги в кожному з 29 міст та селищ-партнерів проекту ПРООН/МПВСР. У результаті навчання, вчителі отримають знання щодо методики викладання уроків щодо сталого розвитку для молоді та необхідні підручники та методичні матеріали, що сприятимуть їм у подальшому впровадженні цих уроків у рамках навчальної програми.

Навчальна програма для молоді, що має на меті виховання дбайливого ставлення до водних ресурсів та їх захист, включатиме серію теоретичних та практичних тренінгів для дітей: від учнів молодших класів до старшокласників. Навчальна програма включатиме заняття в школах, які проводитиме експерт Проекту, дистанційне навчання, та конкурс кращих тематичних ініціатив/проектів.

Завдяки інформаційному компоненту проекту, зацікавлені міста зможуть провести інформаційну кампанію з використанням відеофільмів, біг-бордів та інших заходів.

Відібрані на засадах відкритого конкурсу шкільні громади матимуть можливість реалізувати проекти громад по відродженню унікальних для свого міста природних джерел та створенню навколо них зон громадського відпочинку.

Наприкінці проекту ті шкільні громади, які отримають найвищу кількість балів за такими критеріями, як активна участь в тренінгах, найвищі бали на практичних заняттях, найбільш творчий підхід до реабілітації джерела (дизайн зони відпочинку, програма офіційного відкриття джерела, участь дітей тощо), будуть відзначені навчальною поїздкою до Києва, де відвідають Київський водно-інформаційний центр, Бізнес-центр Представництва Організації Об'єднаних Націй в Україні та компанію «Кока-Кола». Більше інформації розміщено на веб-сторінці ПРООН/МПВСР за посиланням: http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=160. До кінця березня, 9 міст-партнерів подали листи зацікавлення участі в конкурсі щодо 12 проектів громад.

С) Проведено аналіз стану енергоефективності в багатоквартирних будинках в Україні і розроблено концепцію допомоги ПРООН в цій сфері

Цвета Наньова, міжнародна експертка з Болгарії була запрошена Представництвом ПРООН в Україні в якості консультанта. Завданням консультанта було провести ситуаційний аналіз стану житлово-комунального сектору в Україні та визначити сфери потенційної допомоги ПРООН через розробку політики/практик/кампаній поінформованості/надання грантів та інших форм допомоги для сприяння енергоефективності в житловому секторі багатоквартирних будинків України.

Консультант зробила висновок, що необхідність реформ і енергоефективного відновлення житлового фонду визнані Урядом (центральною та місцевим) та донорами. Втім, всі проекти міжнародної технічної допомоги впроваджуються на пілотному рівні. Досі не існує діючої моделі, яка б передбачала сталий процес масштабного відновлення багатоквартирних будинків.

Більш систематичний аналіз виділяє чотири сфери проблем, пов'язаних з відсутністю масштабного процесу відновлення житлового фонду, а саме: недостатньо розвинене законодавче поле, що не сприяє сталому відновленню житлового фонду багатоквартирних будинків; заплутана і неефективна система управління та обслуговування багатоквартирних будинків; брак мотивації власників житла робити внесок в заходи для енергоефективності; брак зрозумілого технічного підходу; відсутність фінансової спроможності власників житла впроваджувати/вдосконалювати енергоефективні засоби; доступ до позик практично відсутній;

Порівняльною перевагою ПРООН в цій сфері є те, що проблеми розвитку та їх різноплановий характер, знаходяться в центрі мандату ПРООН:

1. Попередження соціальної маргіналізації через покращення здоров'я та умов проживання цільових груп через відновлення житлового фонду.

2.Захист навколишнього природного середовища шляхом скорочення парникових газів через впровадження енерго-ефективних механізмів.

3.Сприяння доброму врядуванню шляхом побудови міського соціального капіталу через підтримку ОСББ.

Експертка зробила висновок, що необхідний досвід було накопичено в рамках реалізації проекту ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» в сфері розвитку громад у великих та невеликих містах, сприянні партнерству між ОСББ та органами місцевого самоврядування для часткового відновлення житлового фонду і деяких заходів для енергозбереження.

D) Ініціювання застосування в Україні інструментарію “Вимірювання законності у сфері державного управління”

Інструментарій було розроблено дослідницькою робочою групою з верховенства права Академії Фольке Бернадотт (Швеція) в контексті Проекту, якому було делеговане це завдання Міністерством закордонних справ Швеції.

Цей метод самооцінки допомагає уряду та органам, що здійснюють підтримку його роботи, визначити, краще розуміти і більш ефективно вирішувати проблеми законності (верховенства права) в адміністративних установах, процесуальних нормах та в країнах, що розвиваються або переживають післякризовий період. Метод оцінює законність (ступінь верховенства права) відповідно до шести загальновизнаних принципів, що впливають з міжнародного права та прав людини, а саме: законність, доступність, право бути почутим, право на оскарження, прозорості та підзвітності – та групує отримані висновки у дві категорії: інституційні проблеми та проблеми, пов'язані із загальною доступністю.

Новизна і важливий внесок цього інструменту у низку існуючих інструментів оцінки полягає у тому, що він фокусується на ключових якісних і правових питаннях стосовно особистості у секторі, що до цього часу фокусувався на кількісних показниках результативності роботи або ефективності використання державних ресурсів. Якісні і правові питання враховують, приміром, те, чи є послуги та рішення, що приймають органи державного управління передбачуваними, швидкими та прозорими.

Ще однією новинкою є акцент на аспект «попиту» на державне управління, тобто послуги, які люди вважають життєво необхідними, а також аспекти цих послуг, які вони вважають проблематичним. Крім того, цей метод оцінки є національним і локальним на чолі з цільовими агенціями (установами), та їхніми «користувачами». Тим не менш, цей метод не є ексклюзивним, або таким, що призначений для окремого застосування в ізольованому середовищі. Радше, його можна використовувати для розширення або доповнення детальних аналітичних оглядів сектору державного управління або національних стратегій зі специфічними перспективами та вимірами верховенства права.

ПРООН/МПВСР ініціювала застосування інструменту “Вимірювання законності у сфері державного управління” в містах-партнерах проекту. На початковій фазі цієї діяльності, Програма підтримала переклад інструментарію українською мовою. Текст інструментарію доступний на сайті ПРООН/МПВСР за посиланням: http://msdp.undp.org.ua/data/publications/measuring_rule_of_law_in_public_administration_guide_and_tool_for_assisted_self-assessment_18_june_2010.pdf

E) Розробляється комплекс тренінгових модулів щодо ключових питань місцевого самоврядування для державних службовців

Для підвищення професіоналізму державних службовців, службовців органів місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад щодо ключових питань місцевого самоврядування, розробляється навчальний курс Швейцарсько-українським проектом «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO) та проектом ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» у партнерстві з Національною академією державного управління при Президентові України.

Очікується, що модулі міститимуть теоретичну та практичну інформацію, підготовлену викладачами НАДУ, українськими та міжнародними експертами. Було створено міжпроектну робочу групу для розробки модулів «Соціальна мобілізація» та «Децентралізовані моделі надання послуг». В розробці цих модулів беруть участь представники проектів DESPRO, ПРООН/МПВСР, та проектів ПРООН/ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громади» та ПРООН «Програма розвитку та інтеграції Криму».

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу

ПРООН/МПВСР надає підтримку містам-партнерам у мобілізації місцевих громад жителів для створення організацій громад (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та їх асоціацій, громадських організацій шкіл та дитсадків, обслуговуючих кооперативів). Програма також сприяє освітнім установам, громадським організаціям у створенні їх мереж (асоціацій). Такі самоврядні організації засновуються за принципами демократичного врядування. Вони співпрацюють із міськими радами, обласними/районними органами влади для вироблення спільного бачення сталого розвитку. Впродовж 2011 року у цьому відношенні було виконано наступні головні заходи:

А) Інституційний розвиток на місцевому рівні

Проект проводить діалог з партнерами, надає підтримку формуванню організацій громад та мереж, розбудови їхнього потенціалу з питань врядування за широкої участі громадян, інституціоналізації (офіційного визнання) цих організацій та супроводження їхнього розвитку командами МПВСР/МВГП. Ці кроки є важливими для закладення підвалин демократичного врядування на місцевому рівні; розбудови потенціалу місцевої громади щодо встановлення партнерства із місцевими органами влади та іншими організаціями розвитку, та для залучення місцевих / зовнішніх ресурсів на впровадження міських ініціатив та забезпечення сталого розвитку.

Досягнення в інституційному розвитку у містах-партнерах у першому кварталі 2011 р. наведено далі:

- Створено 23 організації громад (ОГ), які охопили 23 будинки (1539 жінок та 1285 чоловіків);

Відповідні дані з інституційного розвитку наведені у Таблиці – II. Таблиця відображає дані по 6 містах-партнерах, які мали певні досягнення в інституційному розвитку протягом року.

Таблиця – II: Інституційний розвиток в містах-партнерах протягом січня-березня 2011 р.

№	Місто	Асоціації ОГ	Організацій громад	Члені організацій жителів	Жінки	Чоловіки	Кількість будинків	Кількість дом. господарств	Кількість мереж шкіл	Кількість членів шкіл
1	Всього до 2011	6	552	55530	31858	23635	1494	32583	16	252
2	Прогрес в 2011 році									
2.1	Івано-Франківськ	-	4	79	112	93	4	79	-	-
2.2	Рівне	-	14	1314	596	718	14	1740	-	-
2.3	Калинівка	-	1	8	5	3	1	8	-	-
2.4	Миколаїв	-	1	276	166	110	1	138	-	-
2.5	Джанкой	-	2	122	87	35	2	87	-	-
2.6	Саки	-	1	899	573	326	1	103		2
3	Всього у 2011	-	23	2698	1539	1285	23	2155	0	2
4	Всього у 2004-2011	6	575	58228	33397	24920	1517	34738	16	254

А) Міжмуніципальна співпраця у сфері управління твердими побутовими відходами

Тульчин (Вінницька область). 4 лютого, міжпроектна робоча група проекту ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» та Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» провела підготовчу зустріч у рамках планування проекту щодо поводження з твердими побутовими відходами в Тульчинському районі. В ході зустрічі учасники та учасниці обговорили поточний стан сфери поводження з твердими побутовими відходами у м. Тульчин, с. Суворовка та с. Кинашів Тульчинського району, визначили головні проблеми у цій сфері на місцевому рівні, створили місцеву робочу групу та наглядовий комітет міжмуніципального проекту та запланували стартовий семінар з планування цього проекту.

Саме тому проекти ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» та Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» надають допомогу місту Тульчин, Тульчинській районній раді та прилеглим сільським громадам для розв'язання проблем, пов'язаних зі збором, сортуванням, вивезенням та утилізацією або переробкою твердих побутових відходів на території цих громад. В рамках унікального для України пілотного проекту з міжмуніципальної співпраці буде розроблено оптимальну модель поводження з твердими побутовими відходами в районі.

Для реалізації цього інноваційного проекту між сторонами було узгоджено необхідність застосування поетапного процесу планування проекту щодо поводження з твердими побутовими відходами (ПТПВ) в Тульчинському районі. Формат поетапного планування включає проведення серії взаємопов'язаних семінарів та зустрічей із залученням зацікавлених сторін. Стартовий семінар за участю членів наглядового комітету та робочої групи планується провести у м. Тульчин у першій половині березня 2011 року.

З метою ретельної підготовки до цього семінару, 4 лютого в м. Тульчин проведено підготовчу зустріч, у ході якої учасники та учасниці обговорили поточний стан сфери поводження з твердими побутовими відходами у м. Тульчин, с. Суворовка та с. Кинашів Тульчинського району, визначили головні проблеми у цій сфері на місцевому рівні, проаналізували поточну ситуацію у сфері ПТПВ у розрізі кожної громади та району та визначили (уточнили) потреби та очікування кожної громади, узгоджуючи їх з потребами та інтересами району. Експертами DESPRO була також проведена актуалізація знань щодо інтегрованого підходу щодо ПТПВ та представлено логічну структуру підходу поетапного процесу планування.

В семінарі взяли участь представники ініціативної групи із розробки проекту із ПТПВ, а саме: **Віталій Побережник**, заступник голови Тульчинської районної ради, **Валерій Весняний**, Тульчинський міський голова, **Олександр Овчарук**, заступник Тульчинського міського голови, представники сільських рад с. Суворовка та с. Кинашева, керівник комунального підприємства «Тульчинкомунсервіс» та інші представники зацікавлених сторін. Також в зустрічі взяли участь **Світлана Грищенко**, менеджер програм Швейцарського бюро співробітництва; **Йорг Крістен**, директор проекту DESPRO; **Оксана Гарнець**, керівник проекту DESPRO в Україні; **В'ячеслав Сороковський**, експерт проекту DESPRO з децентралізації; **Андрій Артов**, експерт DESPRO; **Олена Урсу**, експерт ПРООН/МПВСР з урядування та сталого розвитку; **Леонід Туловський**, експерт ПРООН/МПВСР з контролю якості.

За результатами роботи, було сформовано місцеву робочу групу та наглядовий комітет міжмуніципального проекту та заплановано провести стартовий семінар з планування проекту у березні 2011 року.

Подібну ініціативу започатковано в м. **Бахчисарай (АР Крим).**

Згідно з попередніми переговорами і на основі результатів оцінки системи ТПВ в Бахчисарайському районі, планується впровадити інтегровану систему управління ТПВ в рамках міжмуніципальної співпраці. 10 лютого в приміщенні районної ради, проведено робочу зустріч з місцевими партнерами щодо планування ініціативи з міжмуніципальної співпраці по ТПВ за участі представників DESPRO, районної ради, районної державної адміністрації, районних/сільських міських голів та інших партнерів.

Метою цієї діяльності є визначення та оцінка потреб та можливостей громад району для впровадження інтегрованої системи управління ТПВ на основі міжмуніципальної співпраці.

Потенційно, проект може об'єднати місто Бахчисарай як районний центр та сільські громади району. Існує великий інтерес щодо інформації та навчального компоненту, а також заходів для підвищення обізнаності місцевого населення, особливо школярів.

Все більше міст-партнерів ПРООН/МПВСР засвоюють підхід Програми щодо залучення місцевої влади та громад до розв'язання проблем місцевого розвитку. Досвід м. Гола Пристань наведений далі показує, що співпраця місцевих громад, влади і бізнесу закорінена в українських традиціях.

Вставка-I: Місто Гола Пристань ділиться досвідом широкої участі громад в місцевому розвитку через організацію толок

Місто Гола Пристань – мальовниче курортне містечко, розташоване на березі річки Конка Херсонської області, що привітно зустрічає чисельних гостей чистотою вулиць, охайністю паркових зон і скверів, новими об'єктами благоустрою, збудованими за активної участі громади.

Процес прийняття рішень та активної співпраці органів місцевого самоврядування з громадами та підприємствами усіх форм власності у сфері благоустрою досягнута задовго до набрання чинності Закону України «Про благоустрій населених пунктів», яким на сьогодні чітко визначені права і обов'язки підприємств, установ і організацій, а також громадян у сфері благоустрою. Адже, громада Голої Пристані живе за своїм Статутом та Правилами благоустрою, що розроблені на підставі державних законодавчих актів та затверджені міською радою.

Гола Пристань стала партнером ПРООН/МПВСР в 2006 році і місцеві громади реалізували 9 проектів вартістю 463 тис. грн., з яких 181 тис. грн. внесено ПРООН/МПВСР, 224 тис. грн. внесено міською радою та 57 тис. грн. – місцевими громадами. Така співпраця має добрий вплив на досягнення порозуміння місцевої влади та громад.

У рамках співпраці у сфері благоустрою підприємства усіх форм власності за власні кошти виконують роботи з благоустрою наданих їм земельних ділянок та прилеглих до них територій, забезпечують озеленення та зовнішнє освітлення об'єктів благоустрою.

Також, підприємства різних форм власності, фізичні-особи підприємці та громадяни приймають активну участь у реконструкції та будівництві об'єктів благоустрою.

В місті проводяться так звані «толоки»: пам'яті та слави, культурна, спортивна.

Тобто, не тільки органи державної влади і органи місцевого самоврядування дбають про створення сприятливих умов для життєдіяльності людини, а й фізичні і юридичні особи та громадяни, які приймають активну участь у цьому.

Фото-4: Місцеві громади в м. Гола Пристань активно беруть участь в толоках для відновлення історичних об'єктів, парків та інших об'єктів благоустрою міста

Фото-5: Палац спорту був побудований завдяки об'єднанню зусиль та ресурсів місцевої влади, громад та підприємств

Так, спільними зусиллями, починаючи з 2003 року, за рахунок коштів міського бюджету та благодійних внесків реконструйовано набережну міста, з побудовою на ній альтанки з написом «Вас вітає м. Гола Пристань», каплички Миколі Угоднику, ротонди, світломузичного фонтану, збудовано Алею Слави, міський Палац культури «Сузір'я» з кіноконцертним залом на 200 місць,

картинною галереєю, музеєм двічі Героя Радянського Союзу, льотчика-винищувача, земляка П.О.Покришева, музеєм міста, закладено парк на площі 300-річчя Голої Пристані, міський Палац спорту та інші об'єкти благоустрою

Громада міста згуртовується і разом з органами місцевого самоврядування та керівниками підприємств, де працюють члени територіальної громади, вирішують нагальні проблеми у сфері благоустрою.

Міська рада з урахуванням пропозицій громади та керівників підприємств різних форм власності затверджує програми благоустрою та забезпечує фінансування заходів цих програм та їх виконання.

Отже, в м. Голій Пристані органи місцевого самоврядування разом з громадою міста дбають про благоустрій території населеного пункту та збереження об'єктів благоустрою.

В результаті проведення «толоки» та збирання благодійних внесків на будівництво, реконструкцію та благоустрій, починаючи з 2003 року по 2010 рік було зібрано у місті з 17,5 тис. населенням біля 5 млн. грн., тільки спортивна толока збрала 1 млн. 50 тис. грн. на будівництво міського Палацу спорту. Ось так разом, влада та громада, роблять усе можливе, щоб місто, яке починаючи з 2003 по 2005 рік займало перші місця, з 2006 по 2008 – II місце за 2009 рік – III місце в Україні серед учасників Всеукраїнського конкурсу «Місто найкращого благоустрою та підтримки громадського порядку», це при тому, що перше місце не визначалося.

Анна Сергєєва, спеціаліст муніципального відділу підтримки м. Гола Пристань

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку

ПРООН/МПВСР має на меті покращення якості життя людей. Для цього Програма підтримує реалізацію пріоритетних проектів місцевих громад шляхом надання малих грантів за критеріями рівності, продуктивності і сталості. Ці проекти розробляються для безпосереднього покращення умов проживання.

Вставка-II: Шкільна громада в Євпаторії ремонтує туалети та замінює старі труби водопостачання та каналізації

Проект «Капітальний ремонт туалетів, заміна старих труб системи водопостачання і каналізації» в Євпаторійському шкільному комплексі "Гімназія з поглибленим вивченням англійської мови № 8».

У ЄШК «Гімназія з поглибленим вивченням англійської мови № 8» навчається 708 учнів та працюють 71 вчителі та 25 осіб технічного персоналу.

ЄШК «Гімназія з поглибленим вивченням англійської мови № 8» здана в експлуатацію в 1969 році. Протягом 40 років не проводився капітальний ремонт каналізації, санвузлів. Вийшли з ладу труби і стояк в чоловічому туалеті на другому поверсі, і вся каналізація протікала на перший поверх. Керівництво школи було змушене повністю закрити туалет. Протікала каналізація з третього поверху на другий і в жіночому туалеті. З восьми туалетів у шести необхідний був капітальний ремонт. Щоб усунути неполадки, необхідний був демонтаж усієї каналізації в туалетах.

Не відповідали туалети і санітарно-гігієнічним нормам, через пошкоджені труби, в приміщенні стояв неприємний запах, який заважав нормальному навчальному процесу.

Проведення капітального ремонту каналізації і туалетних кімнат забезпечили б дотримання санітарних норм.

Грошей на виконання капітального ремонту у ГО «Содействіє» не було, тому що в основному вони витрачалися на поточний ремонт гімназії, придбання будматеріалів, госптоварів, канцтоварів, нових меблів та ремонт оргтехніки.

Коли ГО «Содействіє» дізналась про можливість взяти участь у проекті ПРООН/МПВСР, подала на розгляд проект «Капітальний ремонт туалетів, заміна старих труб системи водопостачання і каналізації».

На громадських зборах ГО «Содействіє», головою організації була надана інформація про те, що власний внесок організації повинен скласти не менше 10% від загальної вартості проекту. Рішення реалізовувати проект було прийнято одностайно. Обрана була і функціональна група в кількості 6 чоловік. Ця група визначила обсяг робіт, оголосила конкурс серед підрядних організацій для виконання ремонту, вибрала переможця, оформила стенд "Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку».

Переможцем конкурсу стала організація ПП «АНТ - 2007». Надалі члени функціональної групи здійснювали:

- Контроль за проведенням ремонтних робіт;
- Організацію виконання робіт за рахунок нефінансового вкладу (заміна світильників, вивезення сміття);
- Прийняття об'єкта в експлуатацію.

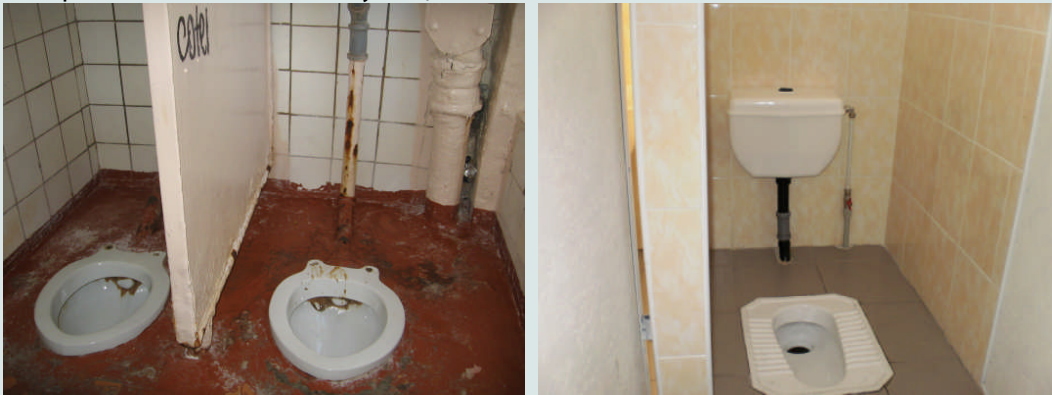

Фото-4: Туалети до та після ремонту

22 липня 2010 було підписано Договір YEV - CSO - 01/10 між ПРООН / МПВСР та ГО «Содействіє» гімназія № 8».

3 серпня 2010 був підписаний Договір підряду № 1 на виконання капітального ремонту між ГО «Содействіє» в особі голови Кромської О.В. та ПП "АНТ - 2007" в особі директора Камочкіної Т.Г.

Єдиною перешкодою у виконанні цього проекту було те, що підвищилися ціни на будматеріали і сантехніку, поки були перераховані гроші першого траншу. Тому довелося скоротити обсяг робіт.

Ремонтні роботи були розпочаті в серпні 2010 і закінчені в грудні 2010 року. Початкова вартість даного проекту склала - 117360.00 грн. З них міська рада виділила - 52812.00 грн, ПРООН - 52812.00 грн., ГО «Содействіє» - 11736.00 грн.

Виконання капітального ремонту туалетів, заміни старих труб системи водопроводу і каналізації дали можливість забезпечити дотримання санітарно-гігієнічних норм, заощадити гроші на проведення поточного ремонту ЄШК.

Ключові складові успіху проекту:

- Спільне бажання більшості батьків вирішити дану проблему;
- Готовність батьків здати гроші і виконати роботи з нефінансового внеску;
- Активність функціональної групи;
- Постійний контроль функціональної групи за ходом виконання робіт;
- Підтримка з боку міської ради.

Після здійснення проекту «Капітальний ремонт туалетів, заміна труб системи водопостачання і каналізації» ЄШК і надалі має намір брати участь у проекті ПРООН/МПВСР.

Олена Кромська, голова ГО «Содействіє»

А) Використання ресурсів на проекти сталого розвитку протягом року

Протягом першого кварталу 2011 року, у цілому партнерськими ОГ/Мережам було перераховано 2,509 мільйони грн., з яких 1,31 мільйони грн., або 52,16 % було фінансовано міськими радами-партнерами, 65 тис. грн., або 2,60 %, надійшло з фонду ПРООН, 488 тис. грн., 19,47 % надійшло від ШАРС, 580 тис. грн. або 23,11%, надійшло від КАМР та 66 тис. грн. або 2,66 % - від Посольства Королівства Норвегія в Україні (див. Додаток-I).

С) Місцеві ініціативи для сталого розвитку за 2004-2011

Статус завершеності проектів за період впровадження Програми наведений в Таблиці-III:

Таблиця - III: Статус завершення проектів (2004-2011)

№	Рік	К-ть ініційованих проектів	Фінансовий статус завершеності			
			Повністю завершені	75-90%	Менше 50%	Середній рівень завершеності, %
1	2004	11	11	0	0	100,0
2	2005	12	12	0	0	100,0
3	2006	39	39	0	0	100,0
4	2007	77	69	8	0	98,2
5	2008	31	25	3	3	93,5
6	2009	65	50	12	3	94,5
7	2010	41	15	14	12	79,4
	Разом	276	221	37	18	94,4

У цілому, з початку роботи Програми було повністю завершено 221 проекти місцевих громад і 37 проектів перебувають на завершальній стадії реалізації (середній рівень виконання 75-90%). 18 проектів впроваджено менш ніж на 50%.

2.1.4. Розвиток людських ресурсів

Програма досягла суттєвих результатів у підвищенні якості людських ресурсів на різних рівнях для кращого управління місцевим розвитком через спільну участь, громадсько-приватне партнерство, використання інформаційних технологій. 361 особа з МВП/ОГ/мереж/міських рад підвищили кваліфікацію із питань підходів та принципів Програми через орієнтаційні сесії, тренінги, оглядові візити, конференції, семінари і т. д. Деталі щодо заходів, які сприяли досягненню цих результатів, наведено далі.

Заходи для розвитку людських ресурсів, проведені Програмою, спрямовані на розвиток спроможностей національних та місцевих партнерів для зміцнення врядування за участі громад та сталого розвитку. Загалом, проведено 12 заходів для розвитку людських ресурсів протягом року, з яких 8 заходи проведено МВП в містах-партнерах та 4 заходи, проведені Командою управління проектом в м. Київ. У заходах взяли участь 361 особа, зокрема 68,98 % чоловіків та 31,02% жінок (Таблиця –IV).

Таблиця –IV: Заходи з розвитку людських ресурсів в першому кварталі 2011

SN	Захід з розвитку людських ресурсів	Кількість заходів		Кількість учасників		
		МВП	КУП ¹ в м. Київ	Жін	Чол.	Разом
1	Тренінги	5	1	191	81	272
1.1	Поінформованість про сталий розвиток, ЦРТ, ВІЛ/СНІД, гендер, лідерство	1		25	1	26
1.2	Проектний менеджмент (для функціональних груп щодо місцевих проектів сталого розвитку)	2		54	8	62
1.3	Конференція МВП		1	20	14	34
1.4	Про створення та функціонування ОСББ	2		92	58	150
2	Навчальні поїздки /ознайомчі візити	2	1	22	9	31
3	Семінари/Конференції	1	2	36	22	58
4	РАЗОМ	8	4	249	112	361

Заходи для людського розвитку, організовані КУП в м. Києві

¹ КУП-Команда управління проектом в м. Київ

Тренінги організовувалися для оновлення знань муніципальних координаторів щодо соціальної мобілізації, її застосування для реформи житлово-комунального господарства, комунікацій та системи управління інформацією проекту.

А) Тренінги

Конференція муніципальних відділів підтримки

17-19 березня 2011 року ПРООН/МПВСР провела щорічну тренінг-конференцію для працівників муніципальних відділів підтримки в м. Алушта (АР Крим). Учасники та учасниці оновили знання з соціальної мобілізації і її застосування для реформи житлово-комунального господарства на місцевому рівні, комунікацій та системи управління інформацією.

На початку, **Ірина Скалій**, менеджер проекту ПРООН/МПВСР проінформувала учасників та учасниць щодо планів та пріоритетів ПРООН/МПВСР на 2011-2012.

Також, учасники оновили свої знання з соціальної мобілізації як основи місцевого розвитку за участі громад. **Олена Урсу**, експерт з урядування та сталого розвитку презентувала висновки соціологічного дослідження щодо впливу підходу до місцевого розвитку за участі громад в проектах ПРООН і представила рекомендації для міст-партнерів на основі цього дослідження проведеного Київським міжнародним інститутом соціології за фінансової підтримки Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».

Фото-5: Муніципальні координатори з 20 міст покращили навички застосування механізму Програми, підвищили особисту ефективність та збільшили знання про гендер

Частину тренінгу було присвячено аналізу історії успіху м. Рівне у засвоєнні підходу Програми. Робочі групи проаналізували потенційні перешкоди і можливості запровадження соціальної мобілізації в містах-партнерах. **Леонід Туловський**, спеціаліст МПВСР з контролю якості презентував роль організацій громад для реформи житлово-комунального господарства України. **Ольга Осауленю**, спеціаліст з місцевого розвитку представила особливості реалізації другої фази проекту «Кожна краплина має значення».

Фото-6: Робочі групи проаналізували потенційні перешкоди і можливості запровадження соціальної мобілізації в містах-партнерах.

Галина Смірнова, спеціаліст з моніторингу та комунікацій презентувала особливості моніторингу та звітування в III фазі проекту ПРООН/МПВСР і пояснила як документувати кращі практики, накопичені в містах-партнерах. Також, учасники взяли участь в тренінгу з підвищення особистої ефективності, проведеному **Людмилою Дарнопих**, і тренінгу по гендеру, проведеному **Валерієм Даниліним**, тренером, що пройшов підготовку в проекті ПРООН «Програма рівних прав та можливостей чоловіків та жінок». Учасники/ці обговорили і узгодили робочі плани на 2011 рік з керівництвом проекту.

Зустріч мережі ШАРС з децентралізації та місцевого самоврядування

7-11 березня 2011 року, пройшла зустріч мережі ШАРС з децентралізації та місцевого самоврядування в м. Сараєво. **Ірина Скалій**, менеджер проекту ПРООН/МПВСР взяла участь в зустрічі. Мережу з децентралізації та місцевого самоврядування було створено в 2009 році. Під керівництвом вповноваженої особи мережі і ключової групи, мережа проводить навчальний процес. Наразі тривають чотири основні навчальні проекти, що фокусуються на чотирьох пріоритетних сферах, визначених під час першої зустрічі («соціальна інтеграція», «сталі місцеві фінанси», «оцінка місцевого самоврядування», «відносини влади та політична економія») під наглядом членів підгруп мережі і за підтримки зовнішніх консультантів, а також проводить заходи в двох сферах, визначених під час зустрічі в Дельфі («навчальні візити» та «підтримка виборчого процесу»). Було вирішено, що вповноважена особа організує наступну зустріч мережі.

Зустріч членів мережі була ключовою подією за два роки існування мережі. Вона надала можливість членам мережі зустрітися, ознайомитися з першими результатами навчальних проектів та визначити плани на майбутнє. Зустріч було проведено в м. Сараєво, паралельно з Щорічною конференцією мережі Асоціацій місцевих влад Південно-Східної Європи. Конференція та міжнародний муніципальний ярмарок NEXPO, організований NALAS надали можливість учасникам довідатись про досвід та виклики, з якими стикнулися

Фото-7: Члени мережі ШАРС з децентралізації та місцевого самоврядування зустрілися в м. Сараєво

місцеві влади в Західних Балканах. Окрім цього, навчальний проект мережі щодо «соціальної інтеграції» був представлений в Конференції ШАРС з соціального залучення, що пройшла в рамках конференції NALAS 11 березня.

Заходи для розвитку людських ресурсів, проведені МВП

- МВП м. **Рубіжне** провів тренінг «Управління проектами з реалізації місцевих ініціатив» (11.02.2011), тренінг «Як стати партнером ПРООН/МПВСР» (9.03.2010), обласний семінар-тренінг з питань методики викладання основ споживчих знань для вчителів початкових класів, візит дружби делегації школярів м. Рубіжне до м. Долина 20-24.03.11. В 2010 році відділом місцевих ініціатив була заснована премія сталого розвитку для громадських організацій та закладів міста Рубіжне. Премія надається організаціям, установам та підприємствам міста, які своєю діяльністю демонструють принципи сталого розвитку задекларовані в Цілях розвитку тисячоліття України. На форумі громадськості міста в січні 2011 року премія була вручена першим лауреатам. В січні-березні 2011 року в м. Рубіжне відбувся міський конкурс «Сталий розвиток міста Рубіжне очима дітей» в номінаціях: «Ми відповідаємо за майбутнє», «Збережемо клімат - почнемо з простих енергетичних рішень», «Світ, в якому я хочу жити», «Уроки сталого розвитку». Виставка кращих робіт буде представлена широкому загалу рубіжанської громади 15 квітня 2011 року – до Дня довкілля. 11 січня 2011 року нова влада міста Рубіжне в особі міського голови Костянтина Козюберди підписала угоду про співпрацю між виконавчим комітетом Рубіжанської міської ради та громадськими організаціями міста.
- МВП м. **Рівне** організувало два інформаційні семінари для активістів громад (ЖБК та ОСББ) для 92 учасників, тренінг для шкільних вчителів (для 25 осіб). Організовано два

медіа заходи – прес-конференції для 26 журналістів. Також, презентовано Муніципальну програму сталого розвитку для 36 осіб. МВП приймало візит журналістів національних ЗМІ.

- МВП **м. Івано-Франківськ** провело громадські слухання «Про комплексну програму реформування та розвитку ЖКГ міста на 2011 - 2015 роки» на території всіх 9 ЖЕО та прес-конференцію з питань початку роботи проекту по ТПВ та участі ОСББ в ПРООН/МПВСР.
- МВП **м. Джанкой** провело тренінг щодо участі в проектах міжнародної технічної допомоги для 27 осіб.

2.2 МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

2.2.1 Партнери /Зв'язки

Протягом кварталу Програмою було докладено зусилля для налагодження зв'язків з іншими подібними агенціям з метою досягнення синергії. Заходи в цьому напрямку включали такі:

З Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

- Розробка тренінгової програми для лідерів ОСББ і управителів будинків

НУО "Вчителі за демократію та партнерство"

- Розробка програми тренінгу для вчителів зі сталого розвитку та раціонального використання води

З Національною академією державного управління при Президентові України

- Щодо розробки курсу для державних службовців з децентралізації (у співпраці з DESPRO).

2.2.2 Результати комунікаційних заходів

Розповсюдження інформації про Програму протягом року відбувалося у різних формах та на різних рівнях. Даний розділ підсумовує у формі переліку комунікаційних заходів, публікацій та ін.

A) Мас-медіа та інформація

Протягом кварталу, відстежено 65 медіа згадки про заходи Програми, з яких 18 – національного рівня, а 47 – місцеві. Згадування на офіційних веб-сторінках принесло 52,31%, газети залишаються важливим джерелом поширення інформації про Програму і складають 20,0%, решта інформації з'являється на ТБ та радіо, які приносять по 13,85 % згадувань.

Таблиця- V: Кількість згадок у мас-медіа в січні-березні 2011 році

№	ЗМІ	Національні	Івано-Франківськ	Миколаїв	Рубіжне	Рівне	Українка	Разом
1	Газети	2	4			2	1	9
2	Радіо	1	5		1	1	1	9
3	Телебачення		9	1		2	1	13
4	Інтернет-сайти	15	6		13			34
	Разом	18	24	1	14	5	3	65

Організовано прес-тур для обміну досвідом успішної співпраці місцевої влади та громад в м. Рівне

1 березня, для ознайомлення з успішним досвідом співпраці місцевої влади та громад, м. Рівне відвідали журналісти національних видань у рамках прес-туру, організованого проектом ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» та Національним прес-клубом «Українська перспектива». Під час візиту журналісти ознайомились з механізмом прийняття рішень щодо місцевого розвитку за участю громади, відвідали об'єкти громад, де було реалізовано проекти за підтримки ПРООН.

У м. Рівне місцева влада активно залучає мешканців міста до процесу розв'язання місцевих проблем. Допоміг цьому підхід до місцевого розвитку за участю громади, який Рівненська міська рада засвоїла завдяки участі в проекті ПРООН/МПВСР.

Проект працює в 29 містах України з 2004 року та сприяє врядуванню за широкої участі громадян для покращення якості життя населення в містах України. ПРООН/МПВСР застосовує підхід залучення громади для встановлення місцевих партнерств та зміцнення процесу прийняття рішень щодо місцевого розвитку за принципом «знизу-вгору» в містах-партнерах. Програма працює на трьох рівнях: громади, муніципальному та національному рівнях.

Місто Рівне стало партнером проекту в 2004 році та засвоїло підхід до місцевого розвитку за участі громад. В рамках співпраці в міській раді було створено муніципальний відділ підтримки (Відділ підтримки проектів ООН у складі управління економіки міста). Проект надав логістичну підтримку та провів навчання для працівників відділу для ефективної мобілізації місцевих громад.

Під час прес-конференції, **Володимир Хомко**, Рівненський міський голова сказав: *«Муніципальна програма врядування та сталого розвитку дає унікальну можливість об'єднати небайдужих до своїх проблем громадян, які разом із органами місцевого самоврядування реально впливають на покращення житлових умов (стан житла, комунікацій, прибудинкових територій). Це надзвичайно актуальний крок до побудови стабільного громадянського суспільства».*

За підтримки Програми, протягом 2004-2010 у місті реалізовано 22 проекти місцевих громад соціального сектору (ремонт дахів в ОСББ, заміна системи водопостачання та водовідведення в навчальних закладах та ін.) та сектору енергоефективності і захисту довкілля (заміна вікон в навчальних закладах, ремонт систем опалення, підвальних розгалужень та ін.). Вартість даних проектів сягнула 3 млн. грн., включаючи 596 тис. грн. внесені з фонду ПРООН, 201 тис. грн. внесені Швейцарською Конфедерацією, 1,71 млн. грн. внесені міською радою, 427 тис. грн. – місцевими громадами та 73 тис. грн. – третіми сторонами. Загалом, ці проекти принесли користь 31 тис. мешканців міста (7703 жінок, 6203 чоловіків та 17742 дітей).

Підхід залучення громади виявився надзвичайно ефективним і міська рада почала його застосовувати для реалізації проектів громад без фінансової підтримки донорів (коштом міської ради та місцевих громад). Досвід міста свідчить, що місцеві проблеми ефективніше вирішувати, якщо міська влада залучає місцеве населення. Адже, плани, ініційовані самими людьми більш вагомі та сприяють ефективнішому використанню коштів місцевого бюджету. З метою досягнення сталості місцевого розвитку та враховуючи напрацьовані механізми й набутий досвід місто Рівне підготувало Муніципальну програму сталого розвитку на 2009 – 2012 роки (далі МПСР). Програму було затверджено рішенням сесії міської ради №2278 від 15.04.2009 року. Відповідно до МПСР, з метою активізації громадсько-приватної взаємодії, планування за участі громад, залучення громадян до вирішення соціально-економічних та екологічних проблем, розгляду й відбору громадських ініціатив створено Муніципальну раду сталого розвитку (МРСР) та її Дорадчий комітет. Ці органи залучають громади, навчальні заклади та їх мережі до прозорого діалогу з місцевою владою та розробки комплексних механізмів місцевого планування за участю місцевих громад.

На реалізацію заходів МПСР у 2009 році було виділено 800 тис. грн. Враховуючи активність громад, набутий досвід та позитивні результати реалізації місцевих ініціатив в 2010 році було прийнято рішення збільшити фінансування заходів Програми. Відтак, на реалізацію заходів Муніципальної програми сталого розвитку у 2010 році бюджетом Рівненської міської ради було виділено 3,1 млн. грн. У 2010 році було реалізовано 31 проект, загальною вартістю 4,1 млн. грн. 24 проекти реалізовані ОСББ, де проводились ремонт покрівлі, системи водопостачання й водовідведення, системи опалення, встановлення індивідуального опалення і утеплення будинку, а також заміни вікон у під'їздах загальною вартістю 2,5 млн. грн.

Фото-8: Журналісти національних ЗМІ відвідали м. Рівне для вивчення успішного досвіду засвоєння підходу до місцевого розвитку за участі громад

6 проектів у навчальних закладах – заміна віконних блоків, вартістю 1,6 млн. грн. Загальний розподіл витрат: внесок муніципалітету – 3,1 млн. грн., внесок ПРООН/МПВСР – 200,7 тис. грн., внесок громади – 773,9 тис. грн. Користь від реалізації проектів отримали близько 15,5 тис. осіб (чоловіків – 4 221; жінок – 5 768; дітей – 5 575). В 2011 році міська рада виділила та заклала в міському бюджеті 3,5 млн. грн. на реалізацію проектів громад.

Також у ході візиту журналісти ознайомились з результатами проекту «Подолання бар'єрів на шляху зменшення викидів парникових газів через підвищення енергоефективності систем централізованого тепlopостачання. Фаза 2».

Статті, надруковані за результатами прес-туру можна знайти на сайті ПРООН/МПВСР в секції «Мас медіа про нас».

В) Дослідження та публікації

- Річний звіт про заходи проекту – 40 шт.
http://msdp.undp.org.ua/data/publications/apr_2010_ukr.pdf
- CD з інформаційними матеріалами ПРООН/МПВСР «Сталий розвиток міст за участі громад». Диски містять інформацію про проект, документи і публікації, зібрані за 7 років, українське законодавство в сферах роботи проекту. Також, диск містить місцеві нормативно-правові акти міст-партнерів, що засвоїли механізм Програми та приклади документів, що можуть бути корисними для інших міст (в контексті ШАРС).
- Виготовлено брошури проекту для поширення серед партнерів, мас медіа, місцевих громад (в контексті ШАРС).

МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА
ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО
РОЗВИТКУ

Проект, що впроваджується
Програмою розвитку ООН в Україні

2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів

Даний розділ зосереджується на питаннях ресурсів, залучених з різних джерел для впровадження Програми та використанні цих ресурсів на різні напрямки її діяльності.

А) Використання наявних ресурсів

Разом, 562 тис. доларів було мобілізовано до кінця першого кварталу 2011 року, включаючи 100 тис. дол. від ПРООН, 275,4 тис. дол. від ШАРС, 3,3 тис. дол. від Посольства Королівства Норвегії, 73,8 тис. дол. від КАМР, 110,4 тис. дол. як національне спів-фінансування від міст-партнерів.

Таблиця - VI: Мобілізація та використання ресурсів в розрізі донорів в I кварталі 2011 р., дол.

№	Місто/донор	Бюджет на 2011 ***	Використа- но в 1-му кв.	Разом*	Викон ання, %
1	Рівненська міська рада	5 607,35	4 286,95	4 587,04	81,80
2	Новоград-Волинська міська рада	855,60		0,00	0,00
3	Кіровська міська рада	1 785,52	583,87	624,74	34,99
4	Голопристанська міська рада	3 149,29		0,00	0,00
5	Українська міська рада	2 350,78		0,00	0,00
6	Житомирська міська рада	114,20		0,00	0,00
7	Могилів-Подільська міська рада	1 471,28		0,00	0,00
8	Нововолинська міська рада	1 536,49		0,00	0,00
9	Миколаївська міська рада	1 040,73	440,12	470,93	45,25
10	Долинська міська рада	17 396,01		0,00	0,00
11	Сакська міська рада	18 827,88	13 095,96	14 012,68	74,43
12	Івано-Франківська міська рада	24 500,30	14 798,17	15 834,04	64,63
13	Джанкойська міська рада	4 816,43		0,00	0,00
14	Кагарлицька міська рада	506,61		0,00	0,00
15	Тульчинська міська рада	6 963,74		0,00	0,00
16	Вознесенська міська рада	1 493,22		0,00	0,00
16	Рубіжанська міська рада	11 406,98	1 594,09	1 705,68	14,95
17	Галицька міська рада	1 079,73		0,00	0,00
18	Нижньогірська селищна рада	781,81		0,00	0,00
19	Євпаторійська міська рада	3 372,47	551,41	551,41	16,35
20	Новоозернівська міська рада	1 369,58	1 254,00	1 254,00	91,56
21	ПРООН	100 000,00	586,17	586,17	0,59
22	ШАРС	275 372,03	28 614,84	30 617,88	11,12
23	Норвезьке Посольство	3 299,88	130,34	139,46	4,23
24	КАМР	73 785,06	68 929,73	73 754,81	99,96
	Разом	562 882,97	134 865,65	144 306,25	25,64

* GMS не враховані.

** Цифри ґрунтуються на даних системи Atlas від 30/09/2010.

*** Дані від 14/10/2010.

До кінця першого кварталу, було використано 144,31 тис. дол. Загалом, з початку 2011 р. це становить 25,64% виконання.

Розділ ТРЕТІЙ

УРОКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

3.1. Нагромадження досвіду, р. 27

3.2. Плани на майбутнє, р. 28

3.1 НАГРОМАДЖЕННЯ ДОСВІДУ

На основі набутого досвіду співпраці з зацікавленими сторонами, МПВСР є успішною у демонстрації цінності підходу за участі громади і соціальної мобілізації на місцевому рівні. Також протягом кварталу були досліджені та використані можливості національного рівня щодо сприяння розповсюдження підходу Програми. Проте існують деякі труднощі в розкритті потенціалу людей.

А) На основі досвіду роботи Програми за квартал були визначені такі *можливості*:

- 1) Підхід Програми ефективний та визнаний національними та місцевими партнерами. Зацікавлені сторони дотримуються методології підходу і готові сприяти її просуванню. Населення широко залучене. Міста-партнери засвоюються підхід через створення Муніципальних рад сталого розвитку (МРСР) або ухвалення муніципальних програм. Наразі створено 6 МРСР і міста ухвалюють програми на підтримку місцевих організацій громад.
- 2) Муніципальні відділи підтримки, МРСР, організації громад та їх мережі характеризуються високим рівнем прозорості, підзвітності та рівності в їх роботі. Ці організації сприяють та посилюють процеси місцевого розвитку і співпрацю між громадами та місцевою владою. Зацікавлені сторони дають позитивний прогноз існування створених організацій і характеризують їх як сталі.
- 3) Відбулося значне покращення доступності інформації від місцевої влади до місцевих громад, співпраця громад та влади стало більш демократичною та ефективною.
- 4) Завдяки тренінгам, проведеним командою МПВСР, персонал МВР та місцева влада нагромадили значний досвід і вміння і можуть діяти як ресурсні особи в сфері підходу до місцевого розвитку за участі громади. Їх залучають на різні національні заходи як експертів та консультантів.
- 5) Значний демонстраційний ефект відбувся в більшості міст-партнерів в ході співпраці з Програмою і ці міста готові виділяти більше ресурсів для співфінансування проектів громад.
- 6) Підхід Програми співпадає з напрямками реформи житлово-комунального господарства України. Програма може поділитися досвідом створення відділів в органах місцевого самоврядування, відповідальних за ОСББ, що проводять навчання для службовців органів місцевого самоврядування, працівникам комунальних підприємств та керівникам ОСББ щодо реформування житлово-комунального господарства.
- 7) Міста по всій Україні зацікавлені у вивченні досвіду партнерів Програми і активно беруть участь в заходах, спрямованих на обмін досвідом у сферах е-врядування, управління твердими побутовими відходами, впровадження системи управління якістю муніципальних послуг згідно до системи ISO.
- 8) Місцева влада підтримує впровадження засвоєних уроків до нормативної бази та висловлює бажання робити внесок при розробці законопроектів.

У процесі реалізації Програми виникають **труднощі**, особливо пов'язані з таким:

- Процес інформування місцевих громад, що беруть участь в Проекті щодо механізму закупівель, громадського аудиту, впровадження проектів громад, потребує вдосконалення. На сьогодні, у зв'язку з особливостями міських жителів, які пов'язані між собою слабшими зв'язками, ніж жителі в сільській місцевості, члени громад не завжди повною мірою поінформовані про принципи ПРООН/МПВСР та механізм Проекту.
- Брак ресурсів в проекті для підтримки ініціатив місцевих громад для сталого розвитку в усіх містах.

3.2. ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

В другому кварталі 2011 р. Програма зосереджуватиметься на наступних заходах:

- Задokumentувати досвід м. Рівне у засвоєнні підходу до місцевого розвитку за участі громади через ухвалення Муніципальної програми сталого розвитку міста;
- Організувати тренінг по ОСББ в м. Тульчин;
- Провести оцінку 5 проектів місцевих громад та затвердити їх до фінансування;
- Надрукувати посібник з курсу «Сталий розвиток суспільства» для широкого розповсюдження;
- Розробити навчальну програму для ОСББ;
- Організувати тренінг у співпраці з регіональними інститутами НАДУ та DESPRO;
- Організувати конференцію по ТПВ у партнерстві з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства;

ДОДАТКИ

1. Фінансовий статус проектів місцевого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами (угоди 2009 р.), грн., 30
2. Фінансовий статус проектів місцевого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами (угоди 2010 р.), грн., 31
3. Деталі щодо підпроекту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва, 33
4. Деталі проектів громад, підтриманих Канадською агенцією міжнародного розвитку, 34
5. Команда реалізації проекту та контактна інформація, 35

Додаток – I

Фінансовий статус проектів місцевого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами (угоди 2009 р.), грн.

##	Місто/ОГ	К-ть трансакцій в 2011 р.	Загальна сума, сплачена до кінця 1 кв. 2011 року у співфінансуванні					Загальна сума для сплати в майбутньому					Статус (%)
			Фонд ПРООН	Фонд КАМР	Норвезь-ке Посольство	Фонд ШАРС	Міська рада	Фонд ПРООН	Фонд КАМР	Норвезь-ке Посольство	Фонд ШАРС	Міська рада	
1	Кіровське												
1.1	ОСББ "Гірняцький 1"				880		1319			4983		7475	15%
1.2	ОСББ "Гірняцький 4"				880		1321			4988		7481	15%
1.3	ОСББ "Гірняцький 10"				9651		14477			1073		1609	90%
1.4	ОСББ "Панфіловців 32"				10530		15795			1170		1755	90%
1.5	ОСББ "Панфіловців 34"				10530		15795			1170		1755	90%
1.6	ОСББ "Шахтарська 33"	1			10349		15524						100%
1.7	ОСББ "Молодіжний 5"				6273		9410			697		1046	90%
1.8	ОСББ "Об'єднаний"				8112		12167			901		1352	90%
1.9	ОСББ "Аквамарин"				9655		14482			1073		1609	90%
1.10	ОСББ "Леніна"					10800	16200				1200	1800	90%
1.11	Місто Кіровське**		10500			52500					7000		90%
1.12	ОСББ "Молодіжний 10"					2052	3078				11628	17442	15%
1.13	ОСББ "Гірняцький 2"					13770	13770				1530	1530	90%
1.14	ОСББ "Гарний будинок"-2008	1				1980	2970						100%
2	Долина												
2.1	ОСББ "Під липою на Пушкіна, 8"					68437	68437				7604	7604	90%
3	Новоград-Волинський												
3.1	ОСББ "Звягель"					54000	54000				6000	6000	90%
4	Нижньогірський												
4.1	ГО "Вогник"			55373			55373		6153			6153	90%
Разом		64	10500	55373	66860	203539	314118	0	6153	16054	34962	64609	94.5%
			650390					121777					

Додаток – II
Фінансовий статус проектів місцевого розвитку, що впроваджуються місцевими
партнерами (угоди 2010 р.), грн.

##	Місто/ОГ	К-ть транзакцій в 2011 р.	Загальна сума, сплачена до кінця 1 кв. 2011 року у співфінансуванні					Загальна сума для сплати в майбутньому					Статус (%)
			Фонд ПРООН	Фонд КАМР	Норвезь- ке Посо- льство	Фонд ШАРС	Міська рада	Фонд ПРООН	Фонд КАМР	Норвезь- ке Посо- льство	Фонд ШАРС	Міська рада	
1	Кіровське*												
2	Долина												
2.1	ОСББ "Обліски- затишок"					11838	14469				67082	81989	0
2.2	ОСББ "Каштан на облісках"					4662	5698				26420	32291	0
2.3	ГО "Піклувальна рада дитсадочка "Золота рибка"										97442	119096	0
3	Кагарлик												
3.1	ГО "Громадська рада дошкільного навчального закладу "Теремок"										29917	63574	0
3.2	ГО "Громадська рада дошкільного навчального закладу "Малютко"										20160	27840	0
4	Саки												
4.1	ГО "Кримська зірочка"	1		47367			57893		5263			6433	1
4.2	ОСББ "Лад"			7079			8652		787			961	1
4.3	ОСББ "Согласіє"	1		54664			66812		7424			6074	1
4.4	Благодійний фонд "Благодійний фонд упровадження нових методів навчання і виховання"			53452			65330		5939			7259	1
5	Рівне												
5.1	ОСББ "Соборна 32"	1					29778						1
5.2	ОСББ "Затишок"	1					10000						1
6	Новоград- Волинський*												
7	Вознесеньск												
7.1	ОСББ "Біла акація"					46125	85660				5125	9518	1
7.2	ОСББ "Соколи- Зелений гай"										9956	18491	0
7.3	ОСББ "Мрія- Вознесеньська"										14805	27495	0
7.4	ОСББ "Заграда"										11330	21042	0
8	Тульчин*												
9	Джанкой												
9.1	ОСББ "Арніка"			45057			55070		5006			6119	1
10	Миколаїв												
10.1	ОСББ "Любисток-12"	1				18511	34378						1
10.2	ОСББ "Зелений барвінок"					16660	30940				1851	3438	1
10.3	ОСББ "Вектор"					42528	78981				4725	8776	1
11	Нововолинськ*												
12	Івано-Франківськ												

12.1	ОСББ "Бистриця 2007"	2				96088	117441				10676	13049	1
13	Українка*												
14	Могилів-Подільський												
14.1	ОСББ "Гвардійський 74"										15120	22680	0
15	Рубіжне												
15.1	ОСББ "Оберіг-17"	1				2918	3566				16534	20208	0
15.2	ОСББ "Руденко-1"	1				2621	3204				14853	18153	0
15.3	ГО "Простір"	1				4678	5717				26507	32398	0
16	Нижньогірський*												
17	Львів												
17.1	Львівська міська рада		54668			33983		9850					1
18	Євпаторія												
18.1	ГО "Сприяння гімназії #8"			47531			47531		5281			5281	1
18.2	ГО "Спектр" школи #11			46883			46883		5209			5209	1
18.3	ГО "Турбота" школи #12	1		39404		4378	43782						1
18.4	ГО "Школа #14-ліцей"			47529			47529		5281			5281	1
18.5	ОСББ "Будівельник"			36492			36492		4055			4055	1
19	Новоозерне												
19.1	ГО "Якорьок"	1		99000			99000						1
Разом		12	54668	524457	0	284990	994805	9850	44245	0	372504	566707	1
			1858920					993306					

*Нові угоди на реалізацію місцевих ініціатив в цих містах не були підписані в 2010 р.

Додаток- III:**Деталі щодо підпроєкту, що впроваджується за підтримки
Швейцарської агенції розвитку та співробітництва**

ПРООН/МПВСР запроваджує компонент ШАРС «Забезпечення умов спільного управління та розвитку в міських зонах. Фаза III». Завданнями Фази III є наступне:

- Доступ до муніципальних послуг та якість їх надання будуть покращені (в секторі водопостачання, енергоефективності, управління твердими побутовими відходами) через впровадження механізмів та підходів децентралізованого надання послуг та прикладів «моделей кращого міста».
- Якість життя місцевих громад буде покращено через підтримку впровадження проєктів громад як кращих прикладів децентралізованого механізму надання послуг на місцевому рівні;
- На території, охопленій заходами проєкту якість муніципального врядування буде покращено для кращого надання послуг через застосування механізму партнерства публічного-приватного – громади і широкого залучення громад до участі в процесі прийняття рішень на місцевому рівні.
- Отриманий досвід буде зібрано, проаналізовано, узагальнено. Кращі моделі сталого місцевого розвитку будуть ухвалені регіональними/обласними урядами і інтегровані до національних нормативно-правових актів.

A) Територія, охоплена заходами Програми:

В цьому напрямі ПРООН/МПВСР функціонує в наступних містах:

- 1) міста Саки, Джанкой, Щолкіне та Бахчисарай - в АР Крим;
- 2) міста Тульчин, Калинівка та Могилів-Подільський - у Вінницькій області;
- 3) містах Івано-Франківськ, Долина (Івано-Франківська область), Новоград-Волинський (Житомирська область), Вознесенськ (Миколаївська область), Гола Пристань (Херсонська область), Кіровське (Донецька область).

Додаток- IV:**Деталі щодо підпроекту, що впроваджується за підтримки
Канадської агенції міжнародного розвитку**

ПРООН в Україні та Уряд Канади, представлений Міністром міжнародної співпраці, діючи через Канадську агенцію міжнародного розвитку, підписали Угоду про грант. В рамках Угоди, МПВСР отримує 1 млн. канадських доларів на наступну діяльність:

1. Покращення потенціалу місцевої влади надавати високоякісні громадські послуги, головним в сфері водопостачання;
2. Посилення можливостей громадських організацій самостійно визначати свої пріоритетні соціальні та економічні потреби, спільно з місцевою владою розробляти стратегії для розв'язання своїх проблем, та мобілізувати ресурси, щоб фінансувати їх в визначених містах Криму;
3. Збільшення можливостей громад та місцевих виконавчих органів та впроваджувати ґендерну політику, програми та проекти, які відображають пріоритети та інтереси як жінок, так і чоловіків Криму.

A) Територія, охоплена заходами Програми:

В цьому контексті, ПРООН/МПВСР працює в 10 містах АР Крим – Саки, Джанкой, Щелкіно та Бахчисарай, Євпаторія та смт Нижньогірський, Красногвардійське, Зуя, Первомайське, Новоозерне.

Додаток – V: Команда впровадження проекту

Персонал проекту

Ірина Скалій
Олена Урсу
Галина Смірнова
Леонід Туловський
Олександра Юдина
Лідія Мовчан
Ольга Осауленко
Андрій Руденко

Муніципальні команди реалізації

Івано-Франківськ	Богдан Білик Олег Федоришин	Муніципальний координатор програми (Квітень 2004 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)
Рівне	Петро Вахнюк Олена Казьмірчук Людмила Постоянець	Муніципальний координатор програми (Лютий 2006 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер) Громадський активіст (Березень 2007 – дотепер)
Житомир	Олександр Круківський	Муніципальний координатор програми (липень 2006 – дотепер)
Галич	Оксана Стефунько Зоряна Мартинюк	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
Миколаїв	Іван Богославець Олена Матюхіна Алла Манакова	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
Новоград-Вол.	Ірина Гудзь	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
Кіровське	Сергій Полисюк Павло Мороз Владислав Пахомов	Муніципальний координатор програми (Березень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
Кагарлик	Любов Павленко Оксана Федорченко	Муніципальний координатор програми (січень 2011) Громадський активіст (березень 2007 – дотепер)
Гола Пристань	Ніна Шаманська Анна Сергеева	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)
Вознесенськ	Олександр Заїка Юлія Гуртова	Муніципальний координатор програми (Серпень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Грудень 2008 – дотепер)
Українка	Полтавець Валентина Олена Шаповал	Муніципальний координатор програми (січень 2011 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
Нововолинськ	Едуард Савік	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Могилів-Подільський	Володимир Поляк Сергій Тимуш Віктор Пічкуров	Муніципальний координатор програми (Листопад 2006 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
Львів	Наталія Міхнова	Муніципальний координатор програми (серпень 2010 – дотепер)
Рубіжне	Ірина Божич Аліна Адамчук	Муніципальний координатор програми (березень 2007 – дотепер) Громадський активіст (березень 2007 – дотепер)
Долина	Олександр Кізима	Муніципальний координатор програми (червень 2007 – дотепер)
Тулчин	Сергій Гаргат Олександр Мельник	Громадський активіст (червень 2007 – дотепер) Муніципальний координатор програми (серпень 2007 – дотепер)
Саки	Сергій Гнатюк Зера Емірсалієва	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер) Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)
Джанкой	Дорогун Ірина	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Бахчисарай	Абдулаєв Алі	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Щолкіно	Пустоветова Ніна	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Нижньогірський	Азаренко Юрій	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Зуя	Кириленко Світлана	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Красногвардійське	Семашко Геннадій	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Первомайське	Ромаш Галина	Муніципальний координатор програми (квітень 2009 – дотепер)
Євпаторія	Джулай Олександр	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)
Новоозерне	Сідельнік Наталія	Муніципальний координатор програми (Січень 2011 – дотепер)

Наші контакти:**ПРООН/ Муніципальна програма врядування та сталого розвитку**

01601, м. Київ, вул. Еспланадна, 20, поверх 7-й (к. №32-35),

Тел.: 584-34-75, факс.: 584-34-76

<http://msdp.undp.org.ua> e-mail: mgstdp.info@undp.org.uaОксана Реміга, Старший програмний менеджер ПРООН – Oksana.Remiga@undp.orgІрина Скалій, Менеджер Проекту ПРООН/МПВРСР- iryna.skaliy@undp.org**Міські ради – партнери****Бахчисарай, АР Крим**

Муніципальний координатор проекту: Абдулаєв Алі Фахрієвич

Адреса: 98400, м. Бахчисарай, вул. Сімферопольська, 14

Тел.: (06554) 4-04-61, E-mail: rubanenko-k@rambler.ru<http://backhchisaray.zxq.net/>**Вінниця**

Муніципальний координатор проекту: Кістіон Володимир Євсейович

Адреса: 21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 59, оф. 503

Тел.: (0432)59- 53-09, E-mail: osbb@vmr.gov.ua<http://vinnytsya.osp-ua.info/>**Вознесенськ, Миколаївська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Заїка Олександр Анатолійович

Адреса: 56500, м. Вознесенськ, вул. Леніна, 41

Тел.: (05134)4-26-74, E-mail: vpml@mail.ru<http://voznensensk.org/>**Галич, Івано-Франківська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Стефунько Оксана Михайлівна

Адреса: 77101, м. Галич, майдан Різдва, 16

Тел.: (03431)2-21-88

E-mail: oksana.stefunko@mail.ru<http://www.galych-rada.gov.ua>**Гола Пристань, Херсонська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Шаманська Ніна Миколаївна

Адреса: м. Гола Пристань, вул. 1 Травня, 14

Тел.: (05539)2-69-79, E-mail: sergeeva@online.ua<http://golapristan.org>**Джанкой, АР Крим**

Муніципальний координатор проекту: Дорогун Ірина Валентинівна

Адреса: 96100, м. Джанкой, вул. Карла Маркса, 15

Тел.: (06564)4-10-75, E-mail: Eko_dzhan@rambler.ru<http://dzhankoi-rada.gov.ua/>**Долина, Івано-Франківська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Кізіма Олександр Романович

Адреса: 77500, м. Долина, вул. Грушевського, 11, 2-й поверх

Тел. (03477)2-52-30, E-mail: SergEs@meta.ua, centr.prr@meta.ua<http://rada.dolyna.info/>**Євпаторія, АР Крим**

Муніципальний координатор проекту: Стрельбицький Сергій Валентинович

Адреса: м. Євпаторія, ул. Караєва, 4, к. 1

Тел. (06569)4-45-14, E-mail: spir@meta.ua<http://www.kalamit.info/>**Житомир**

Муніципальний координатор проекту: Круківський Олександр Миколайович

Адреса: 10014, м. Житомир, майдан С. П. Корольова, 4/2,

Тел.: (0412) 48-12-00, E-mail: municipal.zt@gmail.com<http://www.zt-rada.gov.ua/>**Зуя,****АР Крим**

Муніципальний координатор проекту: Кириленко Світлана Василівна

Адреса: 97630, АР Крим, Білогірський р-н, Зуя, вул. Шосейна, 64

Тел.: (06559)2-61-30, E-mail: zuyaposssovet@rambler.ru<http://zujaposssovet.org.ua/>**Івано-Франківськ**

Муніципальний координатор проекту: Білик Богдан Іванович

Адреса: 76015, м. Івано-Франківськ, вул. Дністровська, 26

Тел.: (0342)50-98-83, E-mail: bilyk@mvk.if.ua<http://www.mvk.if.ua>**Кагарлик, Київська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Павленко Любов Миколаївна

Адреса: 09200, м. Кагарлик, вул. Якіра, 1, каб. 8

Тел.: (04573)6-09-93, E-mail: fedorchenkom_rada@ukr.net<http://kagarlyk.org.ua/>**Калинівка, Вінницька обл.**

Муніципальний координатор проекту: Щьов Олександр Васильович

Адреса: 22400, м. Калинівка, вул. Дзержинського, 47

Тел.: (04333)2-38-09

e-mail: kalynivka-vpi@i.ua, <http://kalynivka.vn.ua/>**Кіровське, Донецька обл.**

Муніципальний координатор проекту: Полисюк Сергій Володимирович

Адреса: 86300, м. Кіровське, вул. Шахтарська, 39

Тел.: (06250)6-39-51, E-mail: kirovskcity@i.ua<http://www.kirovskoe.com.ua>**Красногвардійське, АР Крим**

Муніципальний координатор проекту: Дорошенко Вікторія Анатоліївна

Адреса: 97000, смт Красногвардійське, вул. Совєцька, 3, Тел.: (06556) 2-38-20,

E-mail: possovet07@list.ru, <http://krasnogvardeyskoe.zxq.net/>**Львів**

Муніципальний координатор проекту: Міхнова Наталія Олегівна

Адреса: 79006, м. Львів, пл. Ринок, 1

Тел.: (032)297-58-10, E-mail: projects@city-adm.lviv.ua<http://www.city-adm.lviv.ua>**Миколаїв**

Муніципальний координатор проекту: Богославець Іван Іванович

Адреса: 54030, м. Миколаїв, вул. Адмірала Макарова, 7

Тел.: (0512)47-17-04, E-mail: departament_nik@mail.ru<http://www.gorsovet.mk.ua>**Могилів-Подільський**

Муніципальний координатор проекту: Поляк Володимир Миколайович

Адреса: 24000, Вінницька обл., м. Могилів-Подільський, пл. Шевченка, 6/16

Тел.: (04337) 6-57-56, E-mail: vpolyak@mogpod.com.ua<http://www.misto.mogpod.com.ua>**Нижньогірський**

Муніципальний координатор проекту: Азаренко Юрій Григорович

Адреса: 97100, Нижньогірський, 8-а Шкільна, Тел.: (06550) 21-69-

4, E-mail: nig-possovet@mail.ru, www.nig-rada.gov.ua**Нововолинськ, Волинська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Савік Едуард Анатолійович

Адреса: 45400, м. Нововолинськ, просп. Дружби, 27

Тел.: (03344)32335, E-mail: nvkonk@novovolynsk-rada.gov.ua<http://www.novovolynsk-rada.gov.ua>**Новоград-Волинський****Житомирська обл.**

Муніципальний координатор проекту: Гудзь Ірина Леонідівна
Адреса: 11700, м. Новоград-Волинський, вул. Шевченка, 16, каб.11

Тел.: (04141)5-22-15, E-mail: mvp_nv@ukrpost.ua
<http://www.novograd.osp-ua.info>

Новоозерне, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Сідельнік Наталя Іванівна

Адреса: 97491, АР Крим, смт Новоозерне, вул. Героїв Десанників, 3

Тел.: (06569) 4-60-28, E-mail: novsovet@planar.bz
www.novoozerno.net

Первомайське, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Ромаш Галина Геннадіївна

Адреса: 96300, смт. Первомайське, вул. Совецька, 3
Тел.: (06552)9-12-33

E-mail: possovet2@yandex.ua

<http://1mayskoe.zxq.net/>

Рівне

Муніципальний координатор проекту: Вахнюк Петро Сидорович

Адреса: 33000, м. Рівне, вул. Поштова, 2

Тел.: (0362)63-36-66, E-mail: ludmyla1980@mail.ru,

petr.vahnyuk@mail.ru

<http://www.city-adm.rv.ua>

Рубіжне, Луганська обл.

Муніципальний координатор проекту: Божич Ірина Володимирівна

Адреса: 93011 м. Рубіжне, пл. Леніна, 2, оф. 489

Тел.: (06453)6-20-75, E-mail: iniciativ@rambler.ru,

<http://www.rubizhne.lg.ua>

Саки, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Гнатюк Сергій Ярославович

Адреса: 96500, АР Крим, м. Саки, вул. Леніна, 15

Тел.: (06536) 2-55-90 E-mail: gorsovetsaki@mail.ru

<http://www.saki-rada.gov.ua>

Тульчин, Вінницька обл.

Муніципальний координатор проекту: Овчарук Олександр Сергійович

Адреса: 23600, м. Тульчин, вул. Леніна, 1, оф. 114

Тел.: (04335)2-28-99, E-mail: dasti11@yandex.ru,

<http://tulchyn-rada.org.ua/>

Українка, Київська обл.

Муніципальний координатор проекту: Полтавець Валентина Дмитрівна

Адреса: м. Українка, пл. Шевченка 1, E-mail: v.poltavets@gmail.com

<http://www.ukrainka.org>

Щолкіно, АР Крим

Муніципальний координатор проекту: Пустоветова Ніна Василівна

Адреса: 98213, Ленінський район, м. Щолкіне, а/с 18

Тел.: (06557) 53073, E-mail: eolgai@yandex.ru, bolpus@mail.ru

<http://schelkino.org>